

21 § tredje stycket, skola tryckta exemplar av handlingarna, med uppgift om patenthavaren och uppfinnaren, i slutligt skick finnas att tillgå hos patentmyndigheten.

Avskrivnes eller avslås ansökan, som blivit tillgänglig för envar, skall beslutet kungöras när det vunnit laga kraft.

27 §.

Meddelat patent antecknas i patentregistret som föres av patentmyndigheten.

3 KAP.

Nordisk patentansökan

28 §.

Konungen äger ingå överenskommelse med Danmark, Finland och Norge om att patent på uppfinning skall kunna erhållas för Sverige, Danmark, Finland och Norge eller för tre av dessa stater efter ansökan om patenten i en av de stater som ansökningen omfattar (nordisk patentansökan).

Ingås sådan överenskommelse, skola bestämmelserna i 29—38 §§ lända till efterrättelse.

29 §.

Nordisk patentansökan här i riket skall avse patent, förutom för Sverige, jämväl antingen för Danmark, Finland och Norge eller för två av dessa stater.

Sådan ansökan behandlas och prövas, med iakttagande av bestämmelserna i detta kapitel, enligt vad som gäller för patentansökan i allmänhet. Patent, som meddelats på grund av sådan ansökan, äger samma giltighet här i riket som annat här meddelat patent.

Meddelas på grund av nordisk patentansökan i Danmark, Finland eller Norge patent för Sverige, gäller patentet här i riket som om det meddelats här.

Föreligga i fråga om patent som meddelats i Finland beskrivning och patentkrav på såväl svenska som finska språket och råder icke överensstämmelse mellan texterna, omfattar patentskyddet här i riket endast vad som framgår av båda texterna. Patentskyddet bestämmes dock enbart med hänsyn till den svenska texten, om denna är avgörande i Finland.

30 §.

I fråga om nordisk patentansökan här i riket äger bestämmelsen i 2 § andra stycket sista punkten motsvarande tillämpning med avseende på tidigare patentansökan i annan stat, som omfattas av ansökningen. Beträffande ansökan om patent enbart för Sverige äger nämnda bestämmelse motsvarande tillämpning med avseende på nordisk patentansökan som gjorts i annan stat och som omfattar Sverige.

31 §.

Avser nordisk patentansökan här i riket även Finland, må patentansökningen godkännas för utläggning endast om beskrivning och patentkrav föreligga även på finska språket.

32 §.

I fråga om nordisk patentansökan här i riket skola tryckta exemplar av beskrivning och patentkrav som avses i 21 § tredje stycket innehålla uppgift om vilka stater ansökningen omfattar. När ansökningen godkännes för utläggning, skola sådana exemplar översändas till patentmyndigheterna i övriga stater som omfattas av ansökningen, för att i dessa hållas tillgängliga för allmänheten enligt vad därom är stadgat.

33 §.

När nordisk patentansökan, som gjorts i annan stat och som omfattar Sverige, utlägges i den andra staten, skall den samtidigt utläggas hos patentmyndigheten här i riket. Utläggningen skall kungöras.

Tryckta exemplar av beskrivning och patentkrav skola finnas att tillgå hos patentmyndigheten här i riket.

34 §.

Invändning mot nordisk patentansökan här i riket må göras antingen hos patentmyndigheten här i riket eller hos patentmyndigheten i annan stat, som omfattas av ansökningen.

Inkommer till patentmyndigheten här i riket invändning mot nordisk patentansökan, som gjorts i annan stat och som omfattar Sverige, skall patentmyndigheten ofördröjligen översända handlingen till patentmyndigheten i den andra staten. Därvid skall angivas dagen då handlingen inkom.

35 §.

Nordisk patentansökan, som gjorts här i riket och som omfattar Sverige, Danmark, Finland och Norge, må ändras till nordisk patentansökan för Sverige och två av de övriga staterna.

Nordisk patentansökan, som gjorts här i riket, må ändras till särskild patentansökan för Sverige.

Företages ändring som avses i andra stycket eller återkallas ansökan hos patentmyndigheten här i riket, må sökanden enligt vad därom är stadgat fullfölja den som särskild ansökan i annan stat, som omfattas av ansökningen. Vill sökanden sålunda fullfölja ansökningen, skall han samtidigt med ändringen eller återkallelsen avgiva förklaring därom till patentmyndigheten här i riket.

Hållas handlingarna i ansökningsärendet tillgängliga enligt 22 §, skall om ändring, återkallelse och förklaring som nu sagts utfärdas kungörelse. Förklaring skall även intagas i kungörelse enligt 21 § första stycket.

36 §.

Ändras nordisk patentansökan, som gjorts i annan stat och som omfattar Sverige, till ansökan för den staten eller återkallas ansökningen och har sökanden avgivit förklaring att han vill fullfölja ansökningen som särskild patentansökan för Sverige, skall ansökningen upptagas och prövningen fortsättas av patentmyndigheten här i riket, om sökanden gör anmälan härom hos denna myndighet inom två månader från ändringen eller återkallelsen. Hållas handlingarna i ärendet tillgängliga enligt 22 §, skall anmälningen kungöras.

Ansökan som upptages enligt första stycket skall behandlas och prövas som om den ursprungligen gjorts här i riket som patentansökan för Sverige. Sökanden skall dock erlägga fastställd ansökningsavgift här i riket, även om han erlagt ansökningsavgift i den stat där ansökningen gjordes.

37 §.

Bifalles nordisk patentansökan, som gjorts här i riket, skall patentbrevet utvisa för vilka stater patent meddelats.

38 §.

Konungen äger, efter avtal därom med berörd stat, förordna, att nordiska patentansökningar som göras här i riket skola överlämnas till patentmyndigheten i annan stat, som omfattas av ansökningarna, enligt närmare bestämmelser i förordnandet. Förordnande som nu sagts må icke avse ansökan av den som är bosatt här i riket.

Konungen äger jämväl, efter avtal därom med berörd stat, förordna att nordiska patentansökningar, som gjorts i annan stat och som avser Sverige, må överlämnas till patentmyndigheten här i riket. Ansökan, som överlämnas enligt sådant förordnande, skall behandlas och prövas som om den ursprungligen gjorts här i riket.

4 KAP.

Patents omfattning och giltighetstid

39 §.

Patentskyddets omfattning bestämmes av patentkraven. För förståelse av patentkraven må ledning hämtas från beskrivningen.

40 §.

Meddelat patent kan upprätthållas intill dess sjutton år förflutit från den dag då patentansökningen gjordes.

5 KAP.

Årsavgifter

41 §.

För patent, som icke är tilläggspatent, skall för varje år räknat från den dag patentansökningen gjordes (patentår) erläggas fastställd årsavgift. Konungen äger förordna att ett eller flera av de första patentåren skola vara avgiftsfria.

Har tilläggspatent övergått till självständigt patent enligt bestämmelserna i 7 § tredje stycket, skall från och med närmast följande patentår erläggas årsavgift med belopp, som skulle ha utgått för huvudpatentet om det alltjämt varit gällande.

42 §.

Årsavgift skall erläggas senast första dagen av det patentår den avser. Årsavgift för patentår, som börjat innan patentet meddelats eller inom två månader därefter, förfaller dock först den dag då två månader förflutit efter patentets meddelande. Årsavgift må icke erläggas före patentets meddelande och ej heller tidigare än sex månader före patentårets början.

Innehaves patentet av uppfinnaren och har han avsevärd svårighet att erlægga årsavgift, må patentmyndigheten medgiva honom anstånd under högst tre år från patentets meddelande, om han gör framställning därom senast den dag då årsavgift första gången förfaller. Avslås framställningen, skall avgift som erlägges inom två månader därefter anses erlagd i rätt tid.

Årsavgift må, med den förhöjning som må vara fastställd, erläggas inom sex månader efter patentårets ingång eller i fråga om patentår, som börjat innan patentet meddelats, efter sistnämnda tidpunkt. Årsavgift, med vars erläggande anstånd medgivits enligt andra stycket, må med samma förhöjning erläggas inom sex månader efter den tidpunkt till vilken anstånd erhållits.

6 KAP.

Överlåtelse, licens m. m.

43 §.

Har patenthavaren medgivit annan rätt att yrkesmässigt utnyttja uppfinningen (licens), äger denne överlåta sin rätt vidare endast om avtal träffats därom.

44 §.

Har patent övergått på annan eller licens upplåtits, skall på begäran anteckning därom göras i patentregistret.

Visas att i registret antecknad licens upphört att gälla, skall anteckningen om licensen avföras.

I mål eller ärende angående patent anses den som patenthavare, vilken senast blivit införd i patentregistret i sådan egenskap.

45 §.

Ha tre år förflutit sedan patent meddelades och tillika fyra år sedan patentansökningen gjordes och utövas icke uppfinningen inom riket i skäligt omfång, äger den som här i riket vill utöva denna erhålla tvångslicens därtill, om godtagbar anledning till underlåtenheten saknas.

Konungen äger under förutsättning av ömsesidighet förordna, att vid tillämpning av första stycket utövning i främmande stat skall jämsättas med utövning här i riket.

46 §.

Innehavare av patent på uppfinning, vars utnyttjande är beroende av annan tillhörigt patent, äger erhålla tvångslicens att utnyttja den uppfinning som skyddas därav, om detta är skäligt på grund av den förstnämnda uppfinningens betydelse eller eljest särskilda skäl föreligga.

Innehavare av patent, till vilket tvångslicens åtnjutes enligt första stycket, äger erhålla tvångslicens att utnyttja den andra uppfinningen, om det icke föreligger särskilda skäl däremot.

47 §.

Om hänsyn till allmänt intresse av synnerlig vikt så kräver, äger den som vill yrkesmässigt utnyttja uppfinning, varå annan har patent, erhålla tvångslicens därtill.

48 §.

Den som utnyttjade patentsökt uppfinning yrkesmässigt här i riket när handlingarna i ansökningsärendet blevo tillgängliga enligt 22 § äger, om ansökningen leder till patent, erhålla tvångslicens till utnyttjandet, om synnerliga skäl föreligga samt han saknat kännedom om ansökningen och ej heller skäligen kunnat skaffa sig kännedom därom. Sådan rätt tillkommer under motsvarande förutsättningar även den som vidtagit väsentliga åtgärder för att utnyttja uppfinningen yrkesmässigt här i riket.

49 §.

Tvångslicens må icke meddelas annan än den som kan antagas äga förutsättningar att utnyttja uppfinningen på godtagbart sätt och i överensstämmelse med licensen.

Tvångslicens utgör ej hinder för patenthavaren att själv utnyttja uppfinningen eller att upplåta licens. Tvångslicens må övergå till annan endast tillsammans med rörelse vari den utnyttjas.

50 §.

Tvångslicens meddelas av rätten, som även bestämmer i vilken omfattning uppfinningen må utnyttjas samt fastställer vederlaget och övriga villkor för licensen. När väsentligen ändrade förhållanden påkalla det, äger rätten på yrkande upphäva licensen eller fastställa nya villkor för denna.

7 KAP.

Patents upphörande m. m.

51 §.

Erlägges icke årsavgift enligt föreskrifterna i 41 och 42 §§, är patentet förfallet från och med ingången av det patentår för vilket avgiften icke erlagts.

Patent, som förfallit enligt första stycket, må återupprättas av patentmyndigheten, om patenthavaren har godtagbar ursäkt för sin underlåtenhet. Ansökan om återupprättande skall göras skriftligen hos patentmyndigheten senast sex månader från den dag, då avgiften senast skolat erläggas. Inom samma tid skall årsavgiften med den förhöjning, som må vara fastställd, och fastställd återupprättningsavgift erläggas. Behörigen gjord ansökan skall kungöras.

Den som efter det att patent förfallit men innan ansökan om återupprättande kungjorts börjat utnyttja uppfinningen yrkesmässigt här i riket eller vidtagit väsentliga åtgärder därför äger den rätt som sägs i 4 §, om patentet återupprättas.

52 §.

Har patent meddelats i strid mot 1 eller 2 §, skall rätten förklara patentet ogiltigt, om talan föres därom. Patent må dock ej förklaras ogiltigt på den grund att den som erhållit patentet varit berättigad till blott viss andel däri

Utom i fall som avses i tredje stycket må talan föras av envar som lider förfång av patentet eller, om det finnes påkallat ur allmän synpunkt, av myndighet som Konungen bestämmer.

Talan, som grundas på att patent meddelats annan än den som är berättigad till patentet enligt 1 §, må föras endast av den som påstår sig berättigad till patentet. Talan skall väckas inom ett år efter erhållen kännedom om patentets meddelande och de övriga omständigheter, på vilka talan grundas. Var patenthavaren i god tro, må talan ej väckas senare än tre år efter patentets meddelande.

53 §.

Har patent meddelats annan än den som är berättigad till patentet enligt 1 §, skall rätten på talan av den berättigade överföra patentet på honom. I fråga om den tid inom vilken talan skall väckas äga föreskrifterna i 52 § tredje stycket tillämpning.

Har den som fränkännes patentet i god tro börjat utnyttja uppfinningen yrkesmässigt här i riket eller vidtagit väsentliga åtgärder därför, äger han mot skäligt vederlag och på skäligen villkor i övrigt fortsätta det påbörjade eller igångsätta det tillämnade utnyttjandet med bibehållande av dess allmänna art. Sådan rätt tillkommer under motsvarande förutsättningar även innehavare av licens som är antecknad i patentregistret.

54 §.

Avstår patenthavaren skriftligen hos patentmyndigheten från patentet, skall myndigheten förklara patentet upphört.

Är patent utmätt eller är tvist om överföring av patent anhängig, må patentet icke förklaras upphört så länge utmätningen består eller tvisten icke blivit slutligen avgjord.

55 §.

När patent förfallit eller upphört eller när det förklarats ogiltigt eller blivit överfört genom lagakraftvunnen dom, skall patentmyndigheten utfärda kungörelse därom. Kungörelse skall även utfärdas, när ansökan om återupprättande blivit prövad genom lagakraftvunnet beslut.

8 KAP.

Uppgiftsskyldighet rörande patent

56 §.

Åberopar patentsökande ansöknings ärendet gentemot annan innan handlingarna i ansökningsärendet blivit tillgängliga enligt 22 §, är han skyldig att på begäran låta denne taga del av handlingarna.

Den som genom direkt hänvändelse till annan, i annons eller genom påskrift på vara eller dess förpackning eller på annat sätt angiver att patent sökts eller meddelats utan att samtidigt lämna upplysning om ansökningens eller patentets nummer, är skyldig att på begäran utan dröjsmål lämna sådan upplysning. Angives icke uttryckligen att patent sökts eller meddelats men är vad som förekommer ägnat att framkalla uppfattningen att så är fallet, skall på begäran utan dröjsmål lämnas upplysning huruvida patent sökts eller meddelats.

9 KAP.

Ansvar och ersättningskyldighet m. m.

57 §.

Gör någon intrång i den ensamrätt som patent medför (patentintrång) och sker det uppsåtligen, dömes till dagsböter eller fängelse i högst sex månader.

Brottet må åtalas av allmän åklagare endast om målsägande angiver det till åtal och åtal av särskilda skäl finnes påkallat ur allmän synpunkt.

58 §.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet begår patentintrång är skyldig utgiva skäligen ersättning för utnyttjandet av uppfinningen samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget medfört. Föreligger endast ringa oaktsamhet, må ersättningen jämkas.

Begår någon patentintrång utan uppsåt eller oaktsamhet, är han skyldig att utgiva ersättning för utnyttjandet av uppfinningen, om och i den mån det finnes skäligt.

Talan om ersättning för patentintrång må avse skada endast under de fem senaste åren innan talan väcktes. För skada, varom talan ej förts inom tid som nu sagts, är rätten till ersättning förlorad.

59 §.

På yrkande av den som lidit patentintrång äger rätten efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång förordna, att patentskyddat alster, som tillverkats utan patenthavarens lov, eller föremål, vars användande skulle innebära patentintrång, skall på visst sätt ändras eller sättas i förvar för återstoden av patenttiden eller förstöras eller, i fråga om patentskyddat alster, mot lösen utlämnas till den som lidit intrånget. Vad nu sagts gäller ej mot den som i god tro förvärvat egendomen eller särskild rätt därtill och själv icke begått patentintrång.

Egendom som avses i första stycket må tagas i beslag, om brott som sägs i 57 § skäligen kan antagas föreligga. Vad som är föreskrivet om beslag i brottmål i allmänhet äger därvid tillämpning.

Utän hinder av vad som sägs i första stycket må rätten, om synnerliga skäl föreligga, på yrkande förordna att innehavare av egendom som avses i första stycket, skall äga förfoga över egendomen under återstoden av patenttiden eller del därav mot skäligt vederlag och på skäliga villkor i övrigt.

60 §.

Utnyttjar någon yrkesmässigt patentsökt uppfinning efter det handlingarna i ansökningsärendet blivit tillgängliga enligt 22 §, äger vad som sägs om patentintrång motsvarande tillämpning i den mån ansökningsleden leder till patent. Till straff må dock ej dömas och ersättning för skada på grund av utnyttjande innan utläggning av patentansökningen kungjorts enligt 21 § må bestämmas endast enligt 58 § andra stycket.

Bestämmelserna i 58 § tredje stycket äga ej tillämpning, om ersättnings-talan väckes inom ett år efter patentets meddelande.

61 §.

Har patent förklarats ogiltigt genom dom som vunnit laga kraft, må straff, skadestånd eller särskild rättsverkan enligt 57—60 §§ ej ådömas.

Föres talan rörande patentinfrång och gör den mot vilken talan föres gällande att patentet är ogiltigt, skall rätten på hans yrkande förklara målet vilande i avbidan på att frågan om patentets giltighet slutligt prövas. Är talan härom icke väckt, skall rätten i samband med vilandeförklaringen förelägga honom viss tid inom vilken sådan talan skall väckas.

62 §.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet som ej är ringa underlåter att fullgöra vad som åligger honom enligt 56 § dömes till dagsböter.

Sådan påföljd skall även ådömas den som i fall som avses i nämnda paragraf lämnar felaktig upplysning, om för gärningen ej är stadgat straff i brottsbalken.

Brott som avses i första och andra styckena må åtalas av allmän åklagare endast om målsägande anger det till åtal och åtal av särskilda skäl finnes påkallat ur allmän synpunkt.

63 §.

Patenthavare eller den som på grund av licens äger utnyttja uppfinningen må föra talan om fastställelse, huruvida han på grund av patentet åtnjuter skydd gentemot annan, om ovisshet råder om förhållandet och denna länder honom till förfång.

Den som driver eller avser att driva verksamhet äger, under samma villkor, föra talan mot patenthavare om fastställelse, huruvida hinder mot verksamheten föreligger på grund av visst patent.

Göres i mål som avses i första stycket gällande att patentet är ogiltigt, äga bestämmelserna i 61 § andra stycket motsvarande tillämpning.

64 §.

Den som vill väcka talan om patents ogiltighet, överföring av patent eller meddelande av tvångslicens skall anmäla detta till patentmyndigheten samt underrätta envar som enligt patentregistret innehar licens till patentet. Vill licenstagare väcka talan om intrång i patent eller om fastställelse enligt 63 § första stycket, skall han underrätta patenthavaren därom.

Underrättelseskyldighet enligt första stycket anses fullgjord, när underrättelse i betald rekommenderad försändelse sänts under den adress som antecknats i patentregistret.

Visas ej, när talan väckes, att anmälan eller underrättelse skett enligt föreskrifterna i första stycket, skall käranden givas tid därtill. Försitter han denna tid, må hans talan icke upptagas till prövning.

65 §.

Stockholms rådhusrätt är rätt domstol i mål som gäller

1. bättre rätt till patentsökt uppfinning,
2. patents ogiltighet eller överföring av patent,
3. meddelande av tvångslicens, fastställande av nya villkor för eller upphävande av sådan licens eller rätt som avses i 53 § andra stycket,
4. patentinfrång,
5. bestämmande av ersättning enligt 75 § eller
6. fastställelse enligt 63 §.

66 §.

I mål som avses i 65 § består rådhusrätten, utom i fall som sägs i andra stycket nedan, av sex ledamöter, av vilka tre skola vara lagfarna och tre tekniskt sakkunniga. Har förfall uppkommit för en av ledamöterna sedan huvudförhandling påbörjats, är rätten dock domför med övriga fem ledamöter. En av de lagfarna ledamöterna är rättens ordförande.

Vid måls avgörande utan huvudförhandling och vid handläggning, som ej sker vid huvudförhandling eller syn på stället, består rådhusrätten av en lagfaren ledamot eller, om så är lämpligt, av en lagfaren och en tekniskt sakkunnig ledamot, varvid den lagfarna ledamoten är rättens ordförande.

67 §.

Hovrätten är i mål, i vars avgörande i rådhusrätten tekniskt sakkunnig ledamot deltagit, domför med fyra lagfarna och två tekniskt sakkunniga ledamöter. Ej må flera än fem lagfarna och tre tekniskt sakkunniga ledamöter sitta i rätten.

68 §.

Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer förordnar för tre år i sänder minst tjugofem personer att tjänstgöra som tekniskt sakkunniga ledamöter i rådhusrätten och hovrätten. Under treårsperiod äger Konungen vid behov för återstående del av perioden förordna ytterligare personer för sådan tjänstgöring.

Rättens ordförande utser bland de sålunda förordnade, med hänsyn till önskvärd teknisk sakkunskap och övriga förhållanden, för varje särskilt mål dem som skola inträda i rätten. Tekniskt sakkunnig ledamot som avgått är skyldig att tjänstgöra vid fortsatt behandling av mål i vars handläggning han förut deltagit.

69 §.

I mål enligt 65 § skall rätten inhämta yttrande från patent- och registreringsverkets besväravdelning, om det finnes erforderligt.

70 §.

Avskrift av dom eller slutligt beslut i mål som avses i 65 § skall sändas till patentmyndigheten.

10 KAP.

Särskilda bestämmelser

71 §.

Patenthavare, som ej har hemvist här i riket, skall ha ett här bosatt ombud, som äger för honom mottaga delgivning av stämning, kallelser och andra handlingar i mål och ärenden rörande patentet med undantag av stämning i brottmål och föreläggande för part att infinna sig personligen inför domstol. Ombud skall anmälas till patentregistret och antecknas däri.

Har patenthavaren ej anmält ombud som sägs i första stycket, må delgivning i stället ske genom att den handling som skall delgivas sändes till honom med posten i betalt brev under hans i patentregistret antecknade adress.

Är fullständig adress ej antecknad i registret, må delgivning ske genom att handlingen anslås i patentmyndighetens lokal. Om delgivningen skall kungörelse införas i allmänna tidningarna. Delgivningen anses ha skett när vad nu sagts blivit fullgjort.

Konungen äger under förutsättning av ömsesidighet förordna, att föreskrifterna i första och andra styckena icke skola äga tillämpning i fråga om den som har hemvist i viss främmande stat eller har ett i den staten bosatt ombud, vilket är anmält till patentregistret här i riket och äger behörighet som sägs i första stycket.

72 §.

Talan mot annat slutligt beslut av patentmyndigheten enligt denna lag än som avses i 24 §, föres genom besvär hos patent- och registreringsverkets besvärsavdelning inom två månader från beslutets dag. Den som vill anföra besvär skall erlægga fastställd besvärsavgift inom samma tid vid påföljd att besvären icke upptagas till prövning.

Mot besvärsavdelningens beslut föres talan genom besvär hos Konungen inom två månader från beslutets dag.

73 §.

Avgifter enligt denna lag fastställas av Konungen.

74 §.

Närmare bestämmelser angående ansökan om patent, kungörelser i patentärende, tryckning av ansökningshandlingarna, patentregistret och dess förande samt patentmyndigheten utfärdas av Konungen eller i den omfattning Konungen bestämmer av patentmyndigheten. Diarier hos patentmyndigheten skola vara tillgängliga för allmänheten i den utsträckning Konungen bestämmer.

Konungen äger förordna, att handlingar i ärenden angående ansökan om patent må utlämnas till myndighet i annan stat.

Konungen äger även förordna att granskning av ansökningar om patent, efter framställning av patentmyndigheten, må äga rum hos myndighet i annan stat eller hos internationell institution samt att den som söker patent på uppfinning, varå han tidigare sökt patent i annan stat, skall vara skyldig att redovisa vad patentmyndigheten i den staten delgivit honom rörande prövningen av uppfinningens patenterbarhet vid påföljd att den här gjorda ansökningen avskrivs.

75 §.

Befinner sig riket i krig eller krigsfara äger Konungen, om det finnes nödvändigt ur allmän synpunkt, förordna, att rätt till viss uppfinning skall avstås till staten eller till annan som Konungen bestämmer. För rätt till uppfinning, som sålunda tages i anspråk, skall skälig ersättning utgivas. Träffas icke överenskommelse om ersättningen med den ersättningsberättigade, bestämmer ersättningen av rätten.

Har rätt till uppfinning tagits i anspråk av annan än staten till följd av förordnande enligt första stycket och fullgör denne icke sin ersättningsskyldighet, är staten pliktig att på ansökan av den ersättningsberättigade genast gälda ersättningen.

76 §.

Beträffande uppfinningar av betydelse för rikets försvar är särskilt föreskrivet.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1966, då förordningen den 16 maj 1884 (nr 25) angående patent upphör att gälla. Avser uppfinning livs- eller läkemedel må dock, intill dess Konungen förordnar annat, patent icke meddelas på själva alstret.

Före lagens ikraftträdande må bestämmelser meddelas av Konungen enligt vad som föreskrives i lagen för vissa fall.

2. Den nya lagen äger tillämpning även på patent som meddelats före lagens ikraftträdande eller som meddelas på grund av ansökan som ingivits dessförinnan i den mån annat ej följer av vad som stadgas nedan.

Bestämmelsen i 16 § första stycket förordningen angående patent skall fortfarande gälla i fråga om patent som meddelas på grund av ansökan som gjorts före lagens ikraftträdande eller som enligt bestämmelserna i 6 § den nya lagen skall anses gjord före denna tidpunkt.

3. Fråga om ogiltigförklaring av patent, som meddelats enligt förordningen angående patent, och om rätt att väcka talan om sådan ogiltigförklaring skall bedömas enligt nämnda förordning.

4. Den som vid den nya lagens ikraftträdande här i riket yrkesmässigt utnyttjade uppfinning, varå patent icke kunnat meddelas enligt förordningen angående patent, eller vidtagit väsentliga åtgärder härför äger utan hinder av att patent sedermera meddelas på uppfinningen den rätt som sägs i 4 § den nya lagen oaktat han påbörjat utnyttjandet eller vidtagit åtgärder härför efter det ansökningen gjordes.

5. Har före den nya lagens ikraftträdande uppfinning blivit allmänt tillgänglig till följd av åtgärd, som vidtagits av sökanden eller någon från vilken denne härleder sin rätt, och har patentansökningen ingivits före den 1 april 1967, skall vid bedömningen huruvida till följd därav hinder föreligger mot meddelande av patent eller patent skall förklaras ogiltigt 3 § förordningen angående patent äga tillämpning.

6. Patentansökan, som vid den nya lagens ikraftträdande är anhängig hos patentmyndigheten, skall behandlas och avgöras enligt förordningen angående patent, om patentmyndigheten före ikraftträdandet givit sökanden underrättelse som sägs i 7 § första stycket nämnda förordning.

7. Ansökan om patent, som ingivits före den nya lagens ikraftträdande, skall icke hållas tillgänglig enligt 22 § den nya lagen före den 1 april 1967, om ansökningen icke dessförinnan utlagges eller sökanden begär att ansökningen skall hållas tillgänglig.

8. I fråga om årsavgift för patentår som börjar före den 1 april 1967 skola bestämmelserna i 11 § förordningen angående patent gälla.

9. Vad i förordningen angående patent är särskilt stadgat om tilläggs-patent skall, i stället för 7 § andra stycket andra punkten och tredje stycket samt 41 § andra stycket den nya lagen, äga tillämpning på tilläggs-patent som meddelats före lagens ikraftträdande.

10. Bestämmelserna i 61 § andra stycket och 63 § tredje stycket skola icke äga tillämpning i fråga om patentmål, som anhängiggjorts före den nya lagens ikraftträdande. Bestämmelserna i 67 § skola icke äga tillämpning i fråga om patentmål, som avgjorts av rådhusrätten före den nya lagens ikraftträdande.

Förslag

till

Lag

om ändring i lagen den 29 november 1946 (nr 722) med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret

Härigenom förordnas, att 5, 8, 9 och 10 §§ lagen den 29 november 1946 med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

5 §.

Så länge förbudet är gällande skall ansökning om patent *å* uppfinningen icke offentliggöras enligt 7 § första stycket eller 20 § andra stycket förordningen angående patent.

Så länge förbudet är gällande skall ansökning om patent *på* uppfinningen icke offentliggöras enligt 21 och 22 §§ patentlagen.

8 §.

Är uppfinning som i 1 § sägs av särskild betydelse för försvaret, äger Konungen föreskriva, att 7 § förordningen angående patent ej skall tillämpas på ansökningen.

Är uppfinning som i 1 § sägs av särskild betydelse för försvaret, äger Konungen föreskriva, att 19—23, 26 och 27 §§ patentlagen ej skola tillämpas på ansökningen.

Äro ansökningshandlingarna fullständiga och har anledning ej förekommit att, efter vad i 6 § förordningen angående patent sägs, avslå ansökningen, *varde* hemligt patent *meddelat* samt bevis därom *utfärdat*; och *må förty de* till ärendet hörande handlingarna icke utan granskningsmyndighetens tillstånd utlämnas till annan än patenthavaren eller något yppas om dem.

Äro ansökningshandlingarna fullständiga och har anledning ej förekommit att avslå ansökningen efter vad som sägs i 16 § patentlagen, skall hemligt patent *meddelas* samt bevis därom *utfärdas*. De till ärendet hörande handlingarna må icke utan granskningsmyndighetens tillstånd utlämnas till annan än patenthavaren och *ej heller må* något yppas om dem.

Patentmyndigheten skall — — — för allmänheten.

9 §.

Upphäves föreskrift som i 8 § sägs, skall alltjämt anhängig ansökan i fortsättningen handläggas enligt 7 § förordningen angående pa-

Upphäves föreskrift som sägs i 8 §, skall alltjämt anhängig ansökan i fortsättningen handläggas enligt 19—23, 26 och 27 §§ patentlagen. Ä

¹ Senaste lydelse av 8 och 9 §§, se SFS 1962:624.

(Nuvarande lydelse)

tent. Är patent meddelat, skall anteckning därom göras i det allmänna patentregistret samt kungörande och offentliggörande i övrigt ske i enlighet med *sjätte stycket i samma paragraf.*

(Föreslagen lydelse)

patent meddelat, skall anteckning därom göras i det allmänna patentregistret samt kungörande och offentliggörande i övrigt ske i enlighet med *26 § patentlagen.*

10 §.

Meddelas enligt — — — — — därigenom sker.

Talan om ersättning prövas av Stockholms rådhusrätt i den sammansättning som angives i *23 § förordningen angående patent.*

Talan om ersättning prövas av Stockholms rådhusrätt i den sammansättning som angives i *66 § patentlagen. Angående hovrättens sammansättning i mål som här avses äger 67 § patentlagen motsvarande tillämpning.*

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1966.

Förslag
till
Lag
om patent- och registreringsverkets besvärsavdelning

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Inom patent- och registreringsverket skall finnas en besvärsavdelning för prövning av besvär i ärenden rörande patent och varumärken samt ärenden angående släktnamn och förnamn.

Besvärsavdelningen består av ämbetsverkets chef såsom ordförande, minst fem av Konungen utsedda tekniskt kunniga ledamöter och minst tre av Konungen utsedda lagkunniga ledamöter.

Besvärsavdelningen må arbeta på avdelningar. Ordförande på avdelning förordnas av Konungen.

2 §.

Besvärsavdelningen är vid handläggning av patentärenden beslutför med tre ledamöter, av vilka minst två skola vara tekniskt kunniga. Om patentärendes beskaffenhet fordrar det, skall lagkunnig ledamot deltaga.

Vid handläggning av varumärkes- och namnärenden är besvärsavdelningen beslutför med tre ledamöter, av vilka minst två skola vara lagkunniga.

3 §.

Såsom besvärsavdelningens beslut gäller den mening, varom flertalet förenar sig, eller vid lika röstetal den mening som biträdes av ordföranden.

4 §.

Besvärsavdelningen äger låta höra vittne vid allmän domstol till utredning i ärende, som ankommer på dess prövning.

5 §.

Närmare bestämmelser om besvärsavdelningens verksamhet utfärdas av Konungen.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1966.

Förslag

till

Lag

om ändring i varumärkeslagen den 2 december 1960 (nr 644)

Härigenom förordnas, att 37, 47 och 48 §§ varumärkeslagen den 2 december 1960¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

37 §.

Gör någon — — — — — sex månader.

Brottet må åtalas av allmän åklagare endast om *det av* målsägande *angives* till åtal.

Brottet må åtalas av allmän åklagare endast om *målsägande angiver det till åtal och åtal av särskilda skäl finnes påkallat ur allmän synpunkt.*

47 §.

Klagan över slutligt beslut av patent- och registreringsverket å varumärkesbyrån enligt denna lag må föras av sökanden ävensom, i fall då ansökan om registrering av varumärke bifallits oaktat invändning framställts i behörig ordning, av den som gjort invändningen. Klagan föres genom besvär hos verkets besvärsavdelning inom två månader från beslutets dag.

Talan mot slutligt beslut av registreringsmyndigheten enligt denna lag må föras av sökanden, om det gått honom emot. Mot beslut, varigenom ansökan bifallits oaktat invändning framställts i behörig ordning, må talan föras av den som gjort invändningen. Återkallar invändaren sin talan, må denna likväl prövas, om särskilda skäl föreligga.

Talan föres genom besvär hos patent- och registreringsverkets besvärsavdelning inom två månader från beslutets dag.

Över besvärsavdelningens beslut må klagan föras allenast av sökanden. Klagan föres genom besvär hos Konungen inom två månader från beslutets dag.

Mot besvärsavdelningens beslut må talan föras av sökanden, om det gått honom emot. Talan föres genom besvär hos Konungen inom två månader från beslutets dag.

48 §.

Det ankommer på Konungen att meddela närmare föreskrifter om vad sökanden i registreringsärende har att iakttaga, om kungörande som sägs i 20, 21 och 46 §§ samt eljest om förfarandet i dessa ärenden, om

Det ankommer på Konungen *eller i den omfattning Konungen bestämmer på registreringsmyndigheten* att meddela närmare föreskrifter om vad sökanden i registreringsärende har att iakttaga, om kungörande som

¹ Senaste lydelse av 47 § se SFS 1962: 145.

(Nuvarande lydelse)

förfarandet vid besvär enligt 47 § och om sammansättningen av patent- och registreringsverkets besvärsavdelning vid prövning av dit fullföljda varumärkesärenden ävensom om varumärkesregistrets förande.

(Föreslagen lydelse)

sägs i 20, 21 och 46 §§ samt eljest om förfarandet i dessa ärenden, om förfarandet vid besvär enligt 47 § ävensom om varumärkesregistrets förande.

Vid ansökan — — — — — registreringsperiodens utgång.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1966.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 35 § namnlagen den 11 oktober 1963 (nr 521)

Härigenom förordnas, att 35 § namnlagen den 11 oktober 1963 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

Klagan över namnmyndighetens slutliga beslut i ansökningsärende må föras av sökanden ävensom, i fall då ansökan bifallits oaktat invändning framställts i behörig ordning, av den som gjort invändningen. Klagan föres genom besvär, som skola hava inkommit till namnmyndigheten inom en månad från beslutets dag.

För prövning av besvär skall hos namnmyndigheten finnas särskild besvärsavdelning. Avdelningen är beslutför med tre ledamöter, av vilka minst två skola vara rättskunniga.

Över besvärsavdelningens beslut må klagan icke föras.

(Föreslagen lydelse)

35 §.

Talan mot slutligt beslut av namnmyndigheten må föras av sökanden, om det gått honom emot. Mot beslut, varigenom ansökan bifallits oaktat invändning framställts i behörig ordning, må talan föras av den som gjort invändningen. Återkallar invändaren sin talan, må denna likväl prövas, om särskilda skäl föreligga.

Talan föres genom besvär hos patent- och registreringsverkets besvärsavdelning inom en månad från beslutets dag.

Mot besvärsavdelningens beslut må talan icke föras.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1966.

Utdrag av protokoll, hållet i lagrådet den 17 januari 1966.

Närvarande:

f. d. justitierådet	LIND,
justitierådet	Y. SÖDERLUND,
regeringsrådet	ÅBJÖRNSSON,
justitierådet	BRUNNBERG.

Enligt lagrådet den 12 oktober 1965 tillhandakommet utdrag av protokoll över justitiedepartementens ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 15 september 1965 hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i 87 § regeringsformen avsedda ändamålet inhämtas över upprättade förslag till 1) *patentlag*, 2) *lag om ändring i lagen den 29 november 1946 (nr 722) med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret*, 3) *lag om patent- och registreringsverkets besväravdelning*, 4) *lag om ändring i varumärkeslagen den 2 december 1960 (nr 644)* och 5) *lag om ändrad lydelse av 35 § namnlagen den 11 oktober 1963 (nr 521)*.

Förslagen, som finns bilagda detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Eric Essén.

Lagförslagen föranledde följande yttranden.

Förslaget till patentlag

1 KAP.

1 §.

Lagrådet:

Enligt lagrådets åsikt bör, såsom kommittéerna föreslagit, redan i inledningskapitlet anges giltighetstiden för patent. Så har emellertid icke skett i det remitterade förslaget. I stället har, för specialfallet tilläggspatent, i 7 § upptagits stadgande om giltighetstid vilket anknyter till patenttiden dvs. giltighetstiden för normalfallen. Men först i 40 § ges — i något ovanlig utformning — en regel om denna patenttid.

För att uppnå överskådlighet och konsekvens synes ändring önskvärd. En omarbetning av lagtextens uppställning som drar med sig mera omfattande omnumrering av paragraferna bör emellertid undvikas, bland annat av hänsyn till att här är fråga om nordiskt samarbete. Enligt lagrådets

mening skulle den allmänna regeln om giltighetstidens längd på ett naturligt sätt kunna infogas i 1 §. Sker detta, bortfaller det skäl departementschefen anfört för att ge regeln en annan avfattning än motsvarande bestämmelse i patentförordningen och i kommittéernas förslag.

I enlighet med det anförda förordar lagrådet att såsom ett sista stycke i paragrafen upptas bestämmelse att patent meddelas för en tid av sjutton år från det ansökningen gjordes.

Regeringsrådet Åbjörnsson:

I 1 § behandlas patenträttens föremål och subjekt. I 3 § lämnas föreskrifter om patenträttens innehåll. Rörande utformningen av 3 § uttalade kommittéerna att man i valet mellan en positiv och en negativ formulering av patenträttens innehåll stannat för en negativ. Departementschefen har anslutit sig till denna uppfattning. I enlighet härmed upptas i 3 § ett stadgande av innehåll att den genom patent förvärvade ensamrätten innebär att, med de undantag som anges i patentlagen, annan än patenthavaren inte må utan dennes lov yrkesmässigt utnyttja uppfinningen.

Även i 1 § har emellertid meddelats en föreskrift, som har avseende å patenträttens innehåll. Där stadgas nämligen att den som erhållit patent på en uppfinning därigenom förvärvat ensamrätt att yrkesmässigt utnyttja uppfinningen enligt patentlagen. Denna dubbla bestämning av patenträttens innehåll förefaller onödig och kan vara ägnad att skapa viss oklarhet i begreppsmässigt hänseende. Någon självständig betydelse synes stadgandet i 1 § icke ha. Reglerna i 9 kap. om ansvar och ersättningskyldighet vid patentintrång torde sålunda utgå från den bestämning av ensamrätten, som givits i 3 §.

I enlighet med det anförda förordar jag att den avslutande satsen i 1 § första stycket utgår. Skulle det av lagtekniska skäl anses önskvärt att ensamrätten omnämns redan i 1 § bör i allt fall orden »att yrkesmässigt utnyttja» utgå och ersättas med ordet »till».

2 §.

Lagrådet:

Kravet på uppfinningshöjd anges med det språkligt mindre tillfredsställande uttrycket att uppfinningen icke är »närliggande i förhållande till vad som blivit känt». Här är emellertid fråga om en definition till ledning för ett tekniskt bedömande och avsikten vid valet av uttryck har varit att anknyta till innehållet i Europarådets lagkonvention. Lagrådet vill därför icke motsätta sig att lagrummet i denna del erhåller den föreslagna utformningen, ehuru en formulering i anslutning till 3 § första stycket patentförordningen, att uppfinningen väsentligen skiljer sig från vad som blivit känt, varit att föredra ur språklig synpunkt.

Enligt uttalande av kommittéerna vilket biträtts av departementschefen

skall för tillämpning av undantagsregeln i tredje stycket under punkt 2) bland annat krävas att den som direkt eller indirekt är ansvarig för offentliggörandet uppträtt otillbörligt gentemot sökanden eller annan som tidigare innehaft uppfinningen. Som exempel på sådant otillbörligt uppträdande nämns att vederbörande skaffat sig upplysningar om uppfinningen på rättsstridigt sätt eller att han vidarebefordrat sådana upplysningar under omständigheter som innefattar tillitsbrott.

Det synes tveksamt om den föreslagna lagtexten genom att kräva att kännedom om uppfinningen uppenbart missbrukats kan anses täcka det första fallet, alltså där någon på rättsstridigt sätt skaffat sig upplysning om uppfinningen. Lämpligt torde vara att stadgandet formuleras i närmare anslutning till motsvarande föreskrift i Europarådskonventionen (artikel 4 punkt 4 a). Genom en sådan ändring framstår också klarare att med ordet »uppenbart» icke avses att uppställa krav på bevisningens styrka.

En redaktionell jämkning bör ske i samband härmed.

I enlighet med det sagda förordar lagrådet att tredje stycket erhåller följande lydelse:

»Patent må — — — allmänt tillgänglig

1) till följd av uppenbart missbruk gentemot sökanden eller någon från vilken denne härleder sin rätt eller

2) därigenom att sökanden eller någon från vilken denne härleder sin rätt förevisat uppfinningen på officiell eller officiellt erkänd internationell utställning.»

3 §.

Lagrådet:

Enligt den i första stycket givna huvudregeln innebär den genom patent förvärvade ensamrätten att, med angivna undantag, annan än patenthavaren ej må utan dennes lov utnyttja uppfinningen yrkesmässigt; härtill har knutits en rad exempel på sådant utnyttjande. I fråga om patentskyddat alster anges såsom exempel att utnyttjandet kan ske genom att tillverka, införa, använda eller till försäljning, uthyrning eller utlåning utbjuda alstret. Enligt kommittéernas förslag skulle exemplifieringen härutöver omfatta bland annat överlåtande och upplåtande. Härutinnan överensstämmer sistnämnda förslag med 19 § patentförordningen. Det kunde finnas skäl att såsom praktiska fall av utnyttjande bland exemplen — vid sidan av utbudande — nämna även försäljning, uthyrning och utlåning. Med hänsyn till att det här är fråga om yrkesmässigt utnyttjande samt överlåtelse eller upplåtelse därför så gott som undantagslöst torde föregås av ett utbudande synes emellertid den föreslagna exemplifieringen vara tillfyllest.

Såväl i kommittéernas betänkande som i remissprotokollet diskuteras frågan huruvida ett utbudande under patenttiden för leverans först efter denna tids utgång omfattas av ensamrätten. Kommittéerna anser att så ej är

förhållandet, under det att departementschefen är av motsatt mening. Det kan anmärkas att ett uttalande i denna fråga gjordes även under förarbetena till 1944 års ändringar i patentförordningen (se NJA II 1945 s. 158 f), i det att dåvarande departementschefen såsom sin mening angav att i dylikt fall utbudande av *patentskyddat* alster ej kunde anses föreligga; här emot gjordes ingen erinran under lagstiftningsärendets fortsatta behandling. —Enligt lagrådets uppfattning är med den föreslagna bestämmelsens lydelse och syfte bäst förenligt att anse även ett utbudande varom här är fråga falla inom ensamrätten.

Departementschefsuttalandet i samband med 1944 års ändringar avsåg även spørsmålet huruvida utbudande i Sverige, för tillverkning och leverans i land där patentskydd ej åtnjuts, kunde anses förbjudet för annan än patenthavaren. Även härvidlag ansåg departementschefen hinder enligt 19 § patentförordningen icke föreligga. Detta fall har, såvitt av handlingarna framgår, ej behandlats i nu förevarande ärende. Det torde förhålla sig så att svaret på frågan kan växla allt efter de särskilda omständigheter varunder sådant utbudande kan tänkas äga rum. Spørsmålet synes kunna överlämnas åt rättstillämpningen att avgöra .

4 §.

Lagrådet:

I anslutning till vad som under 2 § anförts beträffande formuleringen av tredje stycket punkt 2) förordas en motsvarande jämkning i första stycket av förevarande paragraf så att orden »av kännedom om uppfinningen» utgår.

I paragrafens andra stycke har upptagits ett stadgande att föranvändarrätt må övergå till annan endast tillsammans med rörelse vari den uppkommit eller utnyttjandet avsetts skola ske. I motiven till bestämmelsen anförts att begränsningen icke är avsedd att innebära att hela den rörelse som verksamheten knyter sig till måste överlåtas. Det synes emellertid tveksamt om den föreslagna lagtexten verkligen ger utrymme för denna tolkning. I förevarande sammanhang kan erinras om ett likartat stadgande i 28 § upphovsrättslagen. Där har direkt utsagts att om upphovsrätten ingår i en rörelse, den må överlåtas i samband med överlåtelse av rörelsen eller del därav. Enligt lagrådets mening bör detta på motsvarande sätt uttryckligen anges i 4 § andra stycket patentlagen genom att orden »eller del därav» sätts in.

7 §.

Lagrådet:

Därest lagrådets hemställan att den allmänna bestämmelsen om giltighetstid för patent införs i 1 § inte skulle vinna bifall utan stadgande i ämnet meddelas först i 40 §, bör för att ernå en bättre disposition av reglerna om

giltighetstid den i förevarande paragraf av förslaget upptagna särskilda bestämmelsen angående giltighetstid sammanföras med det allmänna stadgandet i 40 §. Förslagsvis kan detta ske genom att till ett andra stycke i 40 § flyttas bestämmelsen i 7 § att tilläggspatent upphör att gälla samtidigt med huvudpatentet, om ej annat följer av tredje stycket, samt till ett tredje stycke i samma paragraf förs de bestämmelser, som finns upptagna i 7 § tredje stycket.

2 KAP.

Lagrådet:

I 2 kap. upptas bestämmelser om patentansökan och dess handläggning. Åtskilliga rättsverkningar är knutna till själva ansökandet. Sålunda bildar tidpunkten för ansökningen utgångspunkt för patenttiden och den är av betydelse för bedömning om ansökningen utgör nyhetshinder för annan patentansökan. Likaså är ansökningstidpunkten avgörande för prioritetserkan. Vidare skall patentmyndigheten, om ändring i ansökningen kommer i fråga, beakta vilket innehåll den hade just vid den angivna tidpunkten.

Emellertid skall enligt den nu föreslagna ordningen kunna förekomma att i stället för den verkliga ansökningstidpunkten en annan tidpunkt skall anses som ansökningsdag. Med hänsyn till det nyss anförda är det tydligen av synnerlig vikt att de fall då så kan ske blir klart angivna till förutsättningar och innebörd.

I själva lagen upptas enligt förslaget i 14 § en bestämmelse om s. k. löpdagsförskjutning. Denna innebär att ansökningen i dess helhet förskjuts till en senare dag.

Såsom framgår av kommittéernas betänkande är emellertid avsett att även i andra fall en annan dag skall anses vara ansökningsdag än den då ansökningen gjordes. I sitt utkast till tillämpningsföreskrifter har kommittéerna sålunda i §§ 17 och 18 givit regler om delning av och utbrytning ur patentansökan. Dessa regler föranleds av det för patentansökningsförfarandet utmärkande förhållandet att patentmyndigheten och sökanden måste träda i långvarig kommunikation med varandra, med utbyte av uppfattningar om kanske svårbedömbara tekniska spørsmål och förändring av ståndpunkter. Någon mera väsentlig saklig erinran torde väl icke vara att göra mot de anordningar kommittéerna här tänkt sig. Däremot måste övervägas om icke reglerna helt eller delvis rätteligen har sin plats i lagen.

Delning av patentansökan (§ 17) skall kunna ske om flera uppfinningar är angivna i den beskrivning jämte ritning och patentkrav som förelåg när ansökningen gjordes, de s. k. grundhandlingarna. Av intresse är här de fall då uppfinningarna är självständiga i förhållande till varandra. Även om det ursprungliga patentkravet endast gäller en av uppfinningarna, är sökanden

jämlikt 13 § i det remitterade förslaget i och för sig oförhindrad att utvidga patentkravet till att avse en eller flera av de övriga ursprungligen beskrivna uppfinningarna. Men på grund av det i 10 § uppställda enhetskravet får icke flera självständiga uppfinningar förenas i samma ansökan, varken från början eller genom ändring. Enligt § 17 i tillämpningsföreskrifterna är nu delning tänkt att tillgå så, att sökanden inskränker den ursprungliga ansökningen (stamansökningen) till att avse endast en uppfinning och gör en ny ansökan beträffande den andra uppfinningen. Denna nya ansökan skall då på sökandens begäran anses gjord samma dag som stamansökningen. I fråga om den tid inom vilken en sådan ny ansökan skall göras för att stamansökningens inkomstdag skall räknas såsom ansökningsdag finns inte angiven någon begränsning annat än för fall då delningen föranletts av anmärkning av patentmyndigheten. I sådana fall måste den nya ansökningen göras inom två månader från det stamansökningen inskränktes.

Genom att sålunda den nya ansökningen icke behöver göras samtidigt med inskränkningen i stamansökningen måste regeln om att den skall räknas från stamansökningsdagen anses medföra sådana rättsverkningar att det är önskvärt att regeln upptas i lagen.

Utbrytning (§ 18) avser likaledes fall när det är fråga om flera uppfinningar. Men här förutsätts icke såsom vid delning att uppfinningarna är beskrivna i grundhandlingarna, utan i stället att en av dem som icke tydligt beskrivits däri angivits i material som inkommit genom senare tillägg. Göres därefter en ny ansökan avseende denna uppfinning innan stamansökningen godkänts för utläggning, kan sökanden åstadkomma att en sådan ansökning anses gjord vid den tidpunkt då tillägget skedde.

Även här synes vara fråga om en regel med sådana rättsverkningar att den lämpligen bör inflyta i själva lagen.

Under åberopande av det sagda förordar lagrådet att stadganden, motsvarande vad i tillämpningsföreskrifterna i § 17 upptas om delning i fråga om självständiga uppfinningar och i § 18 angående utbrytning, intas i lagtexten.

Åtskilliga ändringar kan vara påkallade i fråga om reglernas sakliga innehåll. Den beträffande delning uppställda begränsningen att ny ansökan skall göras senast två månader efter motsvarande inskränkning i stamansökningen, synes kunna utsträckas att gälla icke endast delning på grund av patentmyndighetens anmärkning utan all delning; den nya ansökningen behöver ju icke omedelbart göras uttömmande och fullständig. Vid sidan härav torde böra uppställas uttryckligt krav att vid delning den nya ansökningen måste göras innan stamansökningen blivit slutligen avgjord, något som kommittéerna torde ha förutsatt böra gälla. Både vid delning och utbrytning bör en eventuell komplettering alltid ske på det sätt att en ny ansökan formligen göres.

Uttrycken delning och utbrytning har vunnit hävd. Med hänsyn till att det juridiskt betydelsefulla är den nya ansökningen och fingerandet av en an-

sökningsdag för denna kan de dock vara missledande för tanken. De torde därför icke böra begagnas i lagtexten.

Lagrådet förordar att två nya paragrafer, en om delning och en om utbrytning, införs i 2 kap. Plats kan beredas genom att innehållet av 12 § upptas i 9 § och genom att, såsom lagrådet kommer att föreslå, 13 och 14 §§ förs samman till en paragraf, vilken blir 12 §. De nya lagrummen om delning och utbrytning skulle då betecknas som 13 § och 14 §.

Tydligt torde vara att bestämmelsen i den av lagrådet förordade 12 § och det i 19 § andra stycket i det remitterade förslaget upptagna stadgandet äger motsvarande tillämpning i nu ifrågavarande fall. Någon uttrycklig bestämmelse härom synes icke erforderlig.

Bestämmelser avseende delning och utbrytning kan erhålla förslagsvis följande lydelse:

»13 §.

Har sökande, som i de ursprungliga ansökningshandlingarna beskrivit flera i förhållande till varandra självständiga uppfinningar, sedermera förklarat sig inskränka sin ansökan till att avse endast en av dem, skall ny ansökan avseende någon av de övriga uppfinningarna på hans begäran anses ha inkommit samtidigt med den ursprungliga ansökningen, om den nya ansökningen göres inom två månader från det förklaringen avgavs och innan den ursprungliga ansökningen avgjorts av patentmyndigheten.

14 §.

Har sökande i tillägg till beskrivning eller patentkrav angivit uppfinning, som icke är tydligt beskriven i de ursprungliga ansökningshandlingarna, och gör han innan ansökningen godkänts för utläggning enligt 21 § ny ansökan avseende denna uppfinning, skall om han begär det den nya ansökningen anses ha inkommit då tillägget gjordes.»

8 §.

Lagrådet:

Enligt förslaget anges i denna paragraf såsom patentmyndighet patent- och registreringsverket. Detta går dock mindre väl ihop med att besvär över beslut av patentmyndigheten skall föras hos patent- och registreringsverkets besvärsavdelning (24, 25 och 72 §§). Stadgandet synes böra utformas så, att det anges att patentmyndighet för riket är patent- och registreringsverket å patentavdelningen.

9 §.

Lagrådet:

Enligt 9 § skall ansökan om patent göras skriftligen hos patentmyndigheten. I det upprättade utkastet till tillämpningsföreskrifter har bland annat meddelats bestämmelse om att ansökningshandlingen skall vara under-

tecknad av sökanden eller hans ombud. En fråga som i förevarande sammanhang förtjänar att närmare övervägas är, huruvida ansökan genom telegram kan godkännas som en i behörig ordning ingiven ansökan.

Den i allmän domstolspraxis förhärskande uppfattningen torde vara, att när i lag uppställs krav på skriftlighet däri också ligger ett krav på underskrift och att telegram därför icke kan godtas som ersättning.

Kommittéerna har uttalat att det i och för sig icke bör föreligga hinder för att en ansökan skall anses ingiven även om den framkommit i telegramform. Kommittéerna förutsätter därvid att de brister ansökan är behäftad med som följd av telegramformen får rättas i efterhand. Bland annat skall det åligga sökanden att komplettera ansökan med sin underskrift samt inge föreskrivet antal exemplar av beskrivningen och eventuella ritningar.

Departementschefen har i motiven till förevarande paragraf inte särskilt berört denna fråga. Med hänsyn till de betydelsefulla rättsverkningar som knutits till tidpunkten för patentansökans ingivande är det emellertid av vikt att full klarhet skapas i detta hänseende. Vid föredragningen i lagrådet har upplysts att patent- och registreringsverket för närvarande godtar telegrafiskt översänd patentansökan. Enligt lagrådets mening bör denna praxis nu lagfästas.

Besvärssakkunniga har i sitt förslag till lag om förvaltningsförfarandet (SOU 1964: 27 s. 224) upptagit särskilda bestämmelser om handlingns insändande genom telegram. Bestämmelserna innebär att handlingns innehåll må meddelas genom telegraf eller annan fjärrskrift (t. ex. telex eller teleprinter). Har så skett skall det dock åligga vederbörande att ofördröjligen översända handlingen i huvudskrift till myndigheten. Det betonas att det är särskilt angeläget att så sker, när fråga är om inlaga vilken skall vara egenhändigt undertecknad av parten eller hans ombud. Har handlingns innehåll meddelats genom telegraf eller annan fjärrskrift skall handlingen anses inkommen till myndigheten då fjärrskriftsmeddelandet anlant till denna.

Reglerna om patentansökans insändande genom telegram torde kunna utformas i huvudsaklig överensstämmelse med det av besvärssakkunniga framlagda förslaget. I enlighet härmed föreslår lagrådet att till 9 § första stycket fogas ett stadgande att ansökans innehåll även må meddelas genom telegraf eller annan fjärrskrift, i vilket fall skriftlig ansökan dock ofördröjligen skall tillställas myndigheten. Erforderliga tillämpningsföreskrifter torde kunna utfärdas i administrativ ordning.

Såsom föreskrifterna i 9 § andra stycket avfattats utgör patentkraven en del av beskrivningen. Med den formulering som givits åt 39 § i förslaget är däremot beskrivning och patentkrav skilda begrepp. Sist angivna terminologi används också i art. 8 i Europarådets lagkonvention. Med hänsyn till önskvärdheten av att söka få till stånd i formellt hänseende enhetliga begreppsbestämningar bör lydelsen av 9 § andra stycket jämkas. Detta kan förslagsvis ske så att i första meningen efter ordet »erfordras» införs orden

»samt bestämd uppgift om vad som sökes skyddat genom patentet (patentkrav)» och att andra meningen avslutas med ordet »uppfinningen».

10 §.

Lagrådet:

I paragrafen stadgas förbud mot att i samma ansökan söka patent på två eller flera uppfinningar som är oberoende av varandra. Vad som i detta sammanhang förstås med att uppfinningar är beroende eller oberoende utsågs icke. I motiven yttrar kommittéerna att i vissa fall ett sådant tekniskt samband mellan flera uppfinningar föreligger att det är både praktiskt och rimligt att de medtas i samma ansökan. Vidare framhålls att den föreslagna bestämmelsen i sin generella form icke ensam kan ge tillräckliga hållpunkter för praxis men att närmare regler härom bör ges i tillämpningsföreskrifter till lagen. Termen »oberoende» i 10 § erhåller i enlighet härmed sin närmare bestämning i förslaget till tillämpningsföreskrifter (§§ 10 och 12).

Lydelsen av förevarande lagrum bör jämföras med vad som stadgas i 46 § om tvångslicens då utnyttjandet av en patenterad uppfinning är beroende av annan tillhörigt patent. Ej heller i detta sammanhang lämnas i lagtexten någon definition av uttrycket »beroende», och angående dess innebörd i denna paragraf kan upplysning ej hämtas från tillämpningsföreskrifterna.

Benämningen »beroende» är visserligen icke ny inom svensk patenträtt (se bl. a. Godenhielm, Patentskyddets omfång s. 253 angående svenska rättsfall) men har ej tidigare förekommit i författningstext. Därmed torde åsyftas att en uppfinning är i tekniskt avseende avhängig av en annan uppfinning, så att den icke kan utövas utan begagnande av denna. Såsom exempel på tekniskt beroende anför kommittéerna att en uppfinning utgör en förbättring eller vidareutveckling av en annan uppfinning. Att i 46 § även andra fall av tekniskt samband åsyftas torde vara tydligt. Sålunda nämns i remissprotokollet det fall att den tidigare uppfinningen avser en produkt och den senare en ny metod att framställa produkten. Användning av metoden är då beroende av att produktuppfinningen får utövas.

Att sålunda termen »oberoende» i 10 § utgår från ett delvis annat slag av beroende än det som åsyftas i 46 § innebär olägenhet. Att vinna en fullt klagörande avfattning av nu förevarande stadgande utan att däri uppta nyssnämnda detaljerade bestämmelser i förslaget till tillämpningsföreskrifter torde visserligen icke vara möjligt. För att undvika att likartat uttryck används på olika ställen i lagens text i skiftande betydelse torde nu förevarande paragraf kunna avslutas med orden »självständiga i förhållande till varandra» i stället för vad som upptagits i det remitterade förslaget.

12 §.

Lagrådet:

Såsom lagrådet tidigare anfört, föreslås att innehållet av denna paragraf i stället upptas i 9 §.

13 och 14 §§.

Lagrådet:

Lagtext och förarbeten ger knappast full klarhet om innebörden av dessa paragrafer.

I anledning av ett uttalande i remissprotokollet som möjligen kan missförstås må till en början framhållas att även en utvidgning av patentkraven är tillåten enligt 13 §, förutsatt att den uppfinning som söks skyddad framgår av de ursprungliga ansökningshandlingarna, de s. k. grundhandlingarna; jämför 19 § andra stycket.

Vidare torde texten till 14 § böra läsas så, att ändring av ansökningshandlingarna visserligen måste ha skett inom sex månader från ansökningsdagen medan däremot yrkande om löpdagsförskjutning inte är bundet till denna tid. Sådant yrkande skall enligt 19 § andra stycket kunna framställas till dess ansökningshandlingarna godkänts för utläggning. Uttalanden av kommittéerna i betänkan- det överensstämmer härmed. I remissprotokollet anges däremot innebörden vara att även yrkandet om löpdagsförskjutning skall göras inom sex månader från ansökningsdagen.

Härtill kommer att det ej framgår fullt tydligt av den föreslagna lydelsen i vilket förhållande reglerna i 13 och 14 §§ står till varandra och till lagtexten i övrigt. Det utsågs icke att löpdagsförskjutning enligt 14 § skall utgöra ett medel för att få till stånd sådan ändring av ansökningshandlingarna som eljest enligt 13 § skulle vara förbjuden såsom stridande mot ansökningshandlingarna. Den tolkningen synes därför ligga närmast till hands att i 14 § avses både sådana ändringar som åsyftas i 13 § och sådana mindre ändringar som ej drabbas av förbudet där.

Enligt lagrådets mening skulle förevarande stadganden erhålla en lämpligare avfattning därest de sammanfördes till en paragraf som inleddes med ett stadgande att patentkrav skall ha motsvarighet i ansökningshandlingarna, sådana de förelåg när ansökningshandlingarna gjordes. Härigenom uppnås att den tankegång som indirekt framgår av 9 § andra stycket och ligger bakom stadgandet i 13 § kommer till tydligt uttryck i lagtexten. I ett andra stycke kunde införas de bestämmelser som upptas i 14 § i det remitterade förslaget.

Lagrådet hemställer om sådan omredigering och ändrad avfattning av bestämmelserna som nu sagts och att den av lagrådet sålunda föreslagna paragrafen måtte — i enlighet med vad som inledningsvis anförts under detta kapitel — betecknas som 12 §.

Följande lydelse föreslås:

»12 §.

Patentkrav skall ha motsvarighet i ansökningshandlingarna sådana de förelågo när ansökningen gjordes.

Ändrar sökanden ansökningen inom sex månader från den dag då ansökningen gjordes, skall ansökningen anses gjord vid den tidpunkt, då ändringen vidtogs, om han yrkar det. Sådant yrkande må framställas endast en gång och må ej återtagas.»

15 §.

F. d. justitierådet Lind och justitierådet Brunnberg:

Andra och tredje styckena innehåller bestämmelser om avskrivning av ansökan och om återupptagning av avskriven ansökan. Dessa bestämmelser skall jämlikt 23 § kunna tillämpas även sedan handlingarna blivit allmänt tillgängliga. Såsom framgår av 60 § kan utnyttjande som efter det handlingarna blivit allmänt tillgängliga sker under tiden mellan avskrivningen och återupptagandet vara att bedöma såsom patentintrång, så att skadestånd kan komma i fråga. Att patentintrång bestäms att omfatta utnyttjande jämväl under den angivna tiden må vara motiverat av de särskilda hänsyn som gör sig gällande inom ifrågavarande rättsområde och kan därför i och för sig godtas. Med beaktande av den betydelse begreppet avskrivning har enligt allmänt språkbruk och i andra rättsliga sammanhang är emellertid dess användning i förevarande paragraf ägnad att åstadkomma missförstånd. Närmast till hands ligger ju onekligen att föreställa sig att det patentskydd själva ansökningen kan ge upphört genom avskrivningen och att sådant patentskydd ånyo träder i funktion först från det ansökningen återupptas. Det kan alltså icke uteslutas att den begagnade terminologin kan föranleda rättsförlust. Härtill kommer att enligt det remitterade förslaget — i motsats till kommittéernas förslag — avskrivningsbeslut kan överklagas. Det synes dock knappast påkallat att överklagande skall kunna ske medan ännu återupptagning är möjlig.

Enligt vår mening skulle dessa olägenheter undvikas om i ett stycke, avsett att ersätta andra och tredje styckena, patentmyndighetens beslut i anledning av underlåtenhet att efterkomma föreläggande anges skola vara att ansökningen avförs från handläggning för att efter fyra månader från utgången av förelagd tid slutligt avskrivas, om ej sökanden dessförinnan inkommit med yttrande eller vidtagit åtgärd för att avhjälpa anmärkt brist och därjämte erlagt fastställd återupptagningsavgift.

Missförstånd i fråga om möjligheten av patentintrång skulle då ej uppkomma och överklagande skulle avse den slutliga avskrivningen. Denna torde i anslutning till det första beslutet kunna verkställas som en ren expeditionsåtgärd.

17 §.

Lagrådet:

Denna paragraf avhandlar det fall att en annan person än sökanden anser sig vara den verkliga uppfinnaren eller eljest äga bättre rätt till uppfinningen. Han kan då enligt 18 § yrka att få ansökningen överförd på sig eller han kan enligt 21 § göra invändning som föranleder att ansökningen bör avslås. Av kommittéernas motiv erhålles visserligen det intrycket att man vid uppställandet av förevarande paragraf enbart skulle ha tänkt på överföring av ansökan. Lagtexten kan emellertid icke läsas annorlunda än att paragrafen reglerar förfarandet när någon gör gällande bättre rätt till uppfinningen, vare sig denna rättsgrund åberopas till stöd för yrkande om överföring av ansökningen eller till stöd för invändning att den bör avslås. En annan sak är att tillämpning i sistnämnda fall av paragrafen lär bli sällsynt, detta redan därför att, såsom kommittéerna i annat sammanhang angivit, överföringsmöjligheten oftast föredras framför den andra möjligheten. Vad nu framhållits föranleder enligt lagrådets mening icke någon ändring av den föreslagna lagtexten, uppfattad på här angivet sätt.

Vidare må anmärkas följande. Paragrafen äger tydligen endast avseende å rättigheter — härledda eller icke härledda från sökanden — som kan anses ha uppkommit innan ansökningen gjordes. Andra rättigheter, grundade exempelvis på att sökanden efter ansökningsdagen avlidit eller överlåtit uppfinningen, omfattas icke. Att innebörden är avsedd att vara denna synes framgå av kommittéernas motivering för att införa institutet överföring. Den åberopade artikeln 29 punkt 1 i den schweiziska patentlagen, som varit vägledande, torde också överensstämma härmed. Uppkomsten av sist angivna rättigheter kan däremot enligt allmänna grundsatser föranleda s. k. partssuccession. Handläggning av dessa fall bör följa vanliga förvaltningsrättsliga regler. Något behov av att meddela särbestämmelser för patentärenden torde ej föreligga. Det nu anmärkta borde enligt lagrådets mening framgå klarare av lagtexten och det synes därför önskvärt att denna förtydligas, exempelvis genom att uttrycket »bättre rätt» ersätts med orden »att han vid tiden för ansökningen ägde bättre rätt».

18 §.

Lagrådet:

Innan lagrådet övergår till att närmare behandla förevarande paragraf, vill lagrådet angående det nu föreslagna nya institutet överföring av patentansökan göra en mera allmän anmärkning. Det torde få förutsättas att överföring kan yrkas endast i första instans, dvs. hos patentmyndigheten. I besväravdelningen och hos regeringsrätten torde alltså sådant yrkande icke få framställas. Enligt lagrådets mening är förslaget innebörd vidare att fatta så, att överföringsyrkande ej kan framställas sedan patentmyndigheten slutligen avgjort patentansökningen. Det kommer alltså att efter det pa-

tentansökan gjorts finnas en tidrymd, då sådant yrkande inte alls kan göras, nämligen från patentmyndighetens slutliga beslut i anledning av patentansökningen till dess patent meddelats genom att sagda beslut eller beslut av överinstans vunnit laga kraft. Därefter kan jämlikt 53 § överföring yrkas vid domstol. Enligt lagrådets förmodande lär någon olägenhet ej vara att befara härav.

Lagrådet övergår härefter till att granska den föreslagna lagtexten.

Lagrådet förordar att första punkten i första stycket ändras på motsvarande sätt som föreslagits under 17 §.

I fråga om den i andra punkten föreskrivna nya ansökningsavgiften skall i förekommande fall 15 § kunna tillämpas. Någon särskild erinran härom synes icke behöfelig.

Enligt 18 § andra stycket i det remitterade förslaget må, när yrkande om överföring framställts, patentansökningen icke avskrivs eller avslås förrän yrkandet blivit slutligen prövat. Stadgandet överensstämmer med kommittéernas förslag som motiverades av att en sådan bestämmelse var påkallad för att förhindra att den berättigade skulle genom avskrivning eller avslag kunna förlora sin rätt. Patentverket hade i sitt remissyttrande förordat att ansökningen i avbidan på den slutliga prövningen om överföringsfrågan ej heller skulle kunna bifallas eller utläggas. Med hänvisning till att det låg i parternas intresse att handläggningen av ansökningsärendet kunde fortsättas medan överföringsfrågan prövades och till att det syntes mest praktiskt att även slutligt beslut i form av bifall därvid skulle kunna ges, har emellertid departementschefen biträtt kommittéernas förslag.

Patentverket hade till stöd för sin mening åberopat att genom åtgärder som leder till utläggning eller bifall den berättigades patent kunde komma att bli så begränsat eller urholkat att det i praktiken blev värdelöst för honom. Även av andra skäl än det nämnda kan emellertid ifrågasättas om inte ett avgörande i överföringsfrågan bör avvaktas innan en patentansökning bifalles. I annat fall kan den situationen uppkomma att vid den tidpunkt, då beslut fattas om överföring av en ansökning på den berättigade, patent meddelats på den ursprungliga ansökningen. Särskilda regler om överföring av redan meddelade patent har emellertid meddelats i 53 §.

Enligt lagrådets mening bör därför en patentansökning icke kunna bifallas innan överföringsfrågan blivit slutligen avgjord. Däremot synes tillräckliga skäl ej föreligga att på motsvarande sätt uppskjuta utläggningen. Med hänvisning till det sagda förordar lagrådet att orden »avskrivs eller avslås» i andra stycket av förevarande paragraf utbyts mot orden »avskrivs, avslås eller bifallas».

Kommittéerna har, såsom framgår av en på sidan 240 i betänkandet upptagen not 3, förutsatt att, därest invändare som är bosatt utomlands framför yrkande om att ansökan om patent skall överföras på honom, han

måste företrädas av här i riket bosatt ombud. Därest en dylik ordning skall gälla bör detta utsägas i lagtexten.

Lagrådet förordar att en bestämmelse härom, i form av en hänvisning till 9 § fjärde stycket enligt lagrådets förslag, meddelas i nu förevarande paragraf och förs samman med föreskriften om ny ansökningsavgift till ett andra stycke, varvid nuvarande andra stycket med det av lagrådet förordade tillägget blir tredje stycket.

19 §.

Lagrådet:

Iakttas vad lagrådet inledningsvis under detta kapitel och under 12 och 13 §§ föreslaget bör hänvisningen i andra stycket avse 12 §.

22 §.

Lagrådet:

Beträffande den i den föreslagna lagtexten använda termen företagshemlighet har patentverket under remissbehandlingen framhållit att begreppet är mycket vidsträckt och ansett önskvärt att om möjligt en mera preciserad term används. Även om viss ledning kan fås genom vad departementschefen anfört vid remissen kan uttrycket dock vålla tveksamhet. Det är givetvis svårt att i lagtext närmare klargöra de förhållanden som skall kunna medföra hemlighållande. Emellertid synes kunna övervägas att formulera stadgandet i närmare överensstämmelse med de stadganden rörande likartade förhållanden som finns i 20 och 21 §§ sekretesslagen. I dessa lagrum upp-tas att handlingarna innefattar upplysningar om affärs- eller driftförhållanden vilkas offentliggörande kan lända företagare till men. Med en på detta sätt jämkad formulering ernås den fördelen att vid tillämpning av stadgandet ledning kan erhållas av den praxis som kan ha utbildat sig vid tillämpning av de angivna lagrummen. Lagrådet förordar därför att sådan jämkning sker.

Stadgandet i 22 § femte stycket får anses vara tillämpligt även för det fall att den handling varom fråga är ingivits först sedan övriga handlingar i ärendet blivit offentliga. Man måste också räkna med att handlingar av detta slag kan komma att inges i de instanser hos vilka besvär enligt 25 § kan föras; till frågan om hemlighållande av sådana handlingar återkommer lagrådet vid sistnämnda paragraf. För de angivna fallen synes möjlighet böra föreligga att, därest yrkande om hemlighållande framställts, kunna undanta handlingen från offentlighet i avvaktan på att beslut hinner meddelas i anledning av det gjorda yrkandet. För att nu angivna intresse skall kunna tillgodoses fordras att lagrummet omformuleras. Förslagsvis bör detta ges det innehåll att, om yrkande om hemlighållande framställts, handlingen icke må utlämnas, förrän yrkandet ogillats genom beslut som vunnit laga kraft. Utformas lagrummet i enlighet härmed kommer också att

beaktas den i departementschefens anförande omförmälda, av de nordiska delegerade framförda synpunkten, att handlingen icke får utlämnas, förrän beslut varigenom yrkande om hemlighållande ogillats vunnit laga kraft.

23 §.

Lagrådet:

I 26 § har intagits särskilda bestämmelser om när ett patent skall anses meddelat. Detta sammanfaller icke med att patentansökningen bifallits. Med hänsyn härtill bör den redaktionella jämkningen vidtas i 23 § att orden »patent skall meddelas» utbyts mot orden »ansökningen skall bifallas».

24 §.

Lagrådet:

Av de uttalanden departementschefen gjort lärer framgå att bestämmelserna om talerätt i förevarande paragraf har avseende på beslut som meddelas under ärendets handläggning till dess patentansökningen slutbehandlats, medan bestämmelserna i 72 § hänför sig till beslut i frågor som kan uppkomma sedan patent meddelats. Lagrådet har övervägt om ej, såsom kommittéerna föreslagit, i 24 § borde komma till direkt uttryck att annat beslut i ärende rörande ansökan om patent än de i lagrummet angivna inte får överklagas. Av de föreslagna reglerna och motiveringen till förslaget torde emellertid med tillräcklig tydlighet framgå att överklagande ej får ske. Lagrådet har därför funnit sig kunna avstå från att i angivet hänseende föreslå tillägg till lagtexten.

Enligt tredje stycket får talan mot beslut varigenom yrkande om hemlighållande av handling inte vunnit bifall föras av sökanden. Det är emellertid tveksamt om talerätten bör begränsas på sätt sålunda skett. Det kan nämligen tänkas förekomma fall då annan än sökanden kan finna det erforderligt att i patentärende — t. ex. när fråga är om bättre rätt till uppfinning — åberopa sådan handling varom här är fråga och då kan ha intresse av att handlingen icke blir offentlig. Stadgandet i 22 § femte stycket anger enligt ordalagen inte någon begränsning i kretsen av dem som äger framställa yrkande om hemlighållande och ger alltså även annan än sökanden möjlighet att påkalla beslut härom. Även denne bör i samma utsträckning som sökanden få föra talan mot sådant beslut för det fall att yrkandet ej vunnit bifall. Med hänsyn härtill förordar lagrådet att i tredje stycket av förevarande paragraf stadgas att talan må föras av den som framställt yrkandet.

I detta sammanhang vill lagrådet erinra om bestämmelserna i 2 kap. 10—12 §§ tryckfrihetsförordningen om talerätt för den som hos myndighet icke vunnit bifall till framställning om att utbekomma allmän handling. Vid tillämpning av dessa stadganden har i ett rättsfall (NJA 1964: 109) den me-

ningen kommit till uttryck att den överordnade myndigheten vid sin prövning i ärendet jämväl skall pröva huruvida särskilt meddelat sekretessbeslut varit lagligen grundat.

25 §.

F. d. justitierådet Lind, justitieråden Söderlund och Brunnberg:

Enligt kommittéernas förslag skulle talan mot besvärsavdelningens beslut få föras till regeringsrätten — förutom av sökanden — av invändare och av den som under påstående om bättre rätt till uppfinningen framställt yrkande om att få ansökningen om patent överförd på sig. Genom bestämmelsen i 25 § andra stycket i det remitterade förslaget har emellertid rätten att fullfölja talan begränsats till att avse endast sökanden. Den sålunda gjorda inskränkningen kan på de skäl departementschefen anfört enligt vår mening godtas vad gäller invändare. Beträffande frågan huruvida även den som framställt yrkande om överföring bör betas möjlighet att överklaga besvärsavdelningens beslut till regeringsrätten kan givetvis råda delade meningar. De skäl som i remissen åberopats till stöd för att invändare inte bör tillerkännas fullföljdsrätt synes dock knappast kunna tillmätas samma betydelse vid bedömningen av nu förevarande fråga som vad gäller spörsmålet om talerätt för invändare. Den som påstår bättre rätt till uppfinning intar vid patentärendets handläggning icke samma ställning som en invändare. Yrkande jämlikt 18 § om att få ansökningen överförd förutsätts kunna framställas hos patentmyndigheten under hela behandlingstiden och ett avslagsbeslut rörande yrkande om överföring kan enligt 24 § andra stycket överklagas till besvärsavdelningen även om det påstående om bättre rätt varpå yrkandet grundas tidigare åberopats som invändning under utläggningstiden. Den som framställt yrkande om överföring får således anses inta partställning i ärendet på ett sätt som invändare enligt hittills gällande svensk patenträtt inte ansetts göra. Det kan vidare förutses att bedömningen i ärenden om överföring i det stora flertalet fall ej kommer att vara av mera utpräglad teknisk karaktär utan kommer att avse väsentligen allmänt civilrättsliga spörsmål. Anmärkas kan också att institutet överföring innebär en nyhet för svensk rätts del. Med hänsyn härtill framstår det såsom särskilt angeläget att ärenden av detta slag kan bringas under regeringsrättens prövning. Det kan förutses att ärenden angående överföring blir jämförelsevis fåtaliga. Man torde därför inte behöva befara att någon nämnvärd ökning av patentverkets eller regeringsrättens arbetsbelastning skulle uppkomma genom att möjlighet bereddes för den som hos besvärsavdelningen icke vunnit bifall till yrkande om överföring att föra talan mot beslutet hos regeringsrätten. Som förut nämnts har enligt förslaget sökanden talerätt mot beslut av besvärsavdelningen men däremot inte den som framställt yrkande om överförande. Med denna utformning av fullföljdsbestämmelserna blir alltså utgången av ärendet hos besvärsavdelningen avgörande

för huruvida saken kan bringas under regeringsrättens prövning. En sådan ordning kan knappast anses tillfredsställande i ärenden av förevarande slag, där prövningen enligt vad förut framhållits huvudsakligen är av civilrättslig natur. De i det föregående anförda skälen talar enligt vår mening för att besvärsmot mot besvärssavdelningens beslut bör tillkomma den som framställt yrkande om överföring som inte vunnit bifall. Vi förordar därför att bestämmelse härom meddelas i lagtexten. Förslagsvis kan så ske genom att i andra stycket efter första punkten insättes »Mot beslut av besvärssavdelningen, varigenom yrkande om överföring avslagits må talan föras av den som begärt överföringen».

Regeringsrådet Abjörnsson:

I andra stycket anges i vilka fall besvärssavdelningens beslut må överklagas till regeringsrätten. Liksom hittills skall den begränsningen gälla att talan endast må föras av sökanden. Kommittéerna hade föreslagit den utvidgningen att även invändare skulle få rätt att överklaga till regeringsrätten. Departementschefen har närmare utvecklat skälen för att inte nu ändra reglerna om talerätt. I denna del föranleder förslaget ingen erinran från min sida.

Den föreslagna utformningen av stadgandet i 25 § andra stycket medför emellertid även att den som framställt yrkande om överföring, men fått yrkandet avslaget, inte kan fullfölja sin talan till regeringsrätten. Onekligen kan vissa skäl anföras för en sådan fullföljdsrätt. Frågan härom har emellertid nära samband med frågan om invändares talerätt. I avvaktan på att denna senare fråga upptas till förnyat övervägande, när resultatet av den pågående utredningen om upprättande av en gemensam nordisk besvärsmotinstans i patentärenden föreligger, bör nu ej heller införas fullföljdsrätt för den som fått sitt yrkande om överföring avslaget.

Lagrådet:

Såsom departementschefen framhållit lär frågor som ej regleras i 2 kap. böra bedömas med ledning av allmän förvaltningsprocessuell praxis. Härvid torde i förevarande fall gälla att besvär alltid skall anföras skriftligen. I anslutning härtill och till vad lagrådet anför under 9 § om patentansökans insändande genom telegram kan framhållas följande. I svensk rättegångspraxis har antagits att talan i rättegångsmål ej får fullföljas genom telegram (NJA 1952: 468, 1954: 392 och 1956: 273). Enligt praxis tillåts ej heller telegramsbesvär i administrativa mål (se rättsfall i Förvaltningsrättslig tidskrift 1952 s. 16 samt RÅ 1956 Fi 1642, 1959 Ju 176 och K 815). Enligt lagrådets mening synes det knappast påkallat att i detta hänseende nu meddela härifrån avvikande regler för besvärsmotförandet i patentärenden. Spörsmålet bör emellertid upptas till förnyad prövning när resultat föreligger av den utredning som skall ske av frågan om upprättande av en ge-

mensam nordisk besvärinstans. Lagrådet vill därför för sin del inte förorda att någon föreskrift i ämnet nu meddelas i patentlagen.

Enligt vad departementschefen uttalat i motiven till 22 § av förslaget skall de i femte stycket av sagda paragraf upptagna bestämmelserna om möjlighet att undanta handlingar från offentlighet vara tillämpliga även i överinstanserna. Man måste, såsom lagrådet under 22 § framhållit, räkna med att handlingar av detta slag som inte tidigare företetts kan komma att inges hos överinstanserna och att hemlighållande av sådana handlingar kan framstå som påkallat. För att beslut härom skall kunna meddelas är särskilt stadgande erforderligt. I anslutning till den i gällande rätt i 8 § femte stycket upptagna bestämmelsen bör därför 25 § i förslaget i tydlighetens intresse och då här är fråga om att göra avsteg från principen om allmänna handlingars offentlighet kompletteras med ett stadgande om att vad i 22 § femte stycket stadgas skall äga motsvarande tillämpning beträffande handlingar som inkommer till besväravdelningen eller till Konungen.

3 KAP.

Lagrådet:

Förevarande kapitel handlar — med visst undantag av underordnad betydelse — om nordisk patentansökan som görs i Sverige. Meningen är att för sådan ansökan skall i allt väsentligt gälla detsamma som för en ansökan avseende endast Sverige.

Anmärkas må emellertid i detta sammanhang 1 § första stycket lagen den 29 november 1946 med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret. Stadgandet innebär, att där omförmäld uppfinning inte kan göras till föremål för ansökan om nordiskt patent.

28 §.

Lagrådet:

Enligt förevarande paragraf skall kapitlets därefter följande stadganden lända till efterrättelse i och med att en överenskommelse träffats mellan Sverige och de övriga nordiska staterna.

Lagrådet hemställer, att lagrummet i stället ges det innehållet att Konungen efter överenskommelse med Danmark, Finland och Norge äger förordna, att bestämmelserna i 29—38 §§ skall lända till efterrättelse.

4 KAP.

Lagrådet:

Vid behandlingen av 1 kap. har lagrådet föreslagit att bestämmelsen i 40 § om patenttiden skall överflyttas till 1 kap. och där upptagas i 1 §. Genomförs detta förslag skall orden »och giltighetstid» borttas ur rubriken till 4 kap.

39 §.

Lagrådet:

Förevarande paragraf avhandlar betydelsen för patentskyddets omfattning av de i 9 § omnämnda ansökningshandlingarna, beskrivningen och patentkraven. Avgörande vikt tillmäts härvid patentkraven under det att beskrivningen — som enligt 9 § även innefattar eventuella ritningar — har betydelse för förståelse av patentkraven och alltså får användas för tolkning av dessa. Hur strängt bunden av patentkravens ordalydelse man skall vara vid tolkningen framgår icke av den föreslagna lagtexten; enligt kommittéerna och departementschefen bör denna fråga överlämnas till praxis. Av patentkravens uppgift att lämna upplysning om vad som sökes skyddat genom patentet och — sedan patent beviljats — om vad som patenterats kan emellertid slutas att man vid tolkningen måste hålla sig inom den ram som uppdragits i patentkraven.

En av de uppgifter som åvilar patentmyndigheten vid ansökningens prövning är att undersöka om patentkrav och beskrivning är korrekt och tydligt avfattade och huruvida de inbördes stämmer överens. Ej sällan blir de ursprungliga ansökningshandlingarna ändrade och kompletterade av sökanden antingen av eget initiativ eller efter anmodan från patentmyndigheten. En del av det skriftliga material som sålunda inkommer efter det grundhandlingarna ingivits kommer att ingå i patentkrav eller beskrivning och förevarande paragraf blir då tillämplig därå. Så torde emellertid ej vara förhållandet med allt material som sökanden tillför patentärendet. Frågan huruvida sådana delar av patentakten får begagnas för tolkning av patentkraven regleras icke i paragrafen. Detta torde emellertid ej innebära att vid tolkningen endast beskrivningen men icke annat skriftligt material får begagnas som kunskapskälla; att paragrafens andra punkt skulle innebära en sådan begränsning motsägs av vad som yttrats i motiven. Sålunda nämner kommittéerna såsom hjälpmedel vilka får begagnas vid tolkningen inte blott beskrivningen med eventuella teckningar utan också »övriga dokument i saken». Härvid framhålls bl. a. att om sökanden i skrift till patentmyndigheten eller vid muntlig förhandling inför denna själv tolkat uttryck som använts i patentkraven på ett restriktivt sätt, det är rimligt att denna restriktiva tolkning också läggs till grund i en senare rättegång.

I detta sammanhang må också påpekas att spørsmålet om vilket material som får användas vid tolkningen av patentkrav var föremål för bedömning vid genomförandet av 1944 års ändringar i patentförordningen. Därvid anfördes av patentutredningen (NJA II 1945 s. 139) att ett stadgande sådant som den i finsk patentlag upptagna bestämmelsen om att patentbeskrivningen kan tjäna som hjälp vid tolkningen av patentanspråket syntes vara alltför snävt, enär även annat material än beskrivningen kunde bli av betydelse vid tolkningen.

Förslaget ansluter sig i denna del nära till lydelsen av Europarådskon-

ventionens motsvarande stadgande och det synes vara av vikt att bevara denna överensstämmelse. Att såsom material för tolkningen nämns blott patentbeskrivningen torde vara försvarligt med hänsyn till paragrafens nära samband med 9 § och beskrivningens dominerande betydelse för tolkningen.

40 §.

Lagrådet:

Överflyttas bestämmelserna om patenntiden till 1 kap. blir detta paragrafnummer ledigt. För att undvika en genomgående omnumrering av de följande paragraferna bör en uppdelning ske av 41 § i två paragrafer. Härom hänvisas till vad som anförs under 41 §.

5 KAP.

Lagrådet:

I detta kapitel meddelas vissa bestämmelser angående årsavgifter för patent. De årsavgifter som för närvarande utgår enligt patentförordningen är till sina belopp fastställda i själva förordningen. Det remitterade förslaget förutsätter däremot att avgiftsbeloppen skall fastställas i administrativ ordning. 73 § innehåller fullmakt för Kungl. Maj:t att utfärda bestämmelser härom. Med hänsyn till att avgifterna icke är av fiskalisk natur utan skall bestämmas på grundval av kostnadstäckningsprincipen finns intet hinder att genomföra den nu föreslagna ordningen. Ur praktisk synpunkt är denna att föredra framför det hittills tillämpade systemet. Härigenom undviker man att justeringar i avgiftsbeloppen skall nödvändiggöra ändringar i själva patentlagen.

41 §.

Lagrådet:

Den under 40 § omnämnda uppdelningen av 41 § i två paragrafer bör lämpligen ske på det sättet att första stycket benämns 40 § och andra stycket 41 §.

Andra punkten i första stycket upptar en bestämmelse om att Kungl. Maj:t äger förordna att ett eller flera av de första patentåren skall vara avgiftsfria. För närvarande gäller i detta hänseende en obligatorisk regel att de fyra första patentåren skall vara avgiftsfria. Den i remissförslaget upptagna fullmakten torde icke böra uppfattas som ett bemyndigande för Kungl. Maj:t att i det särskilda fallet medge avgiftsbefrielse. I stället torde avsikten vara att Kungl. Maj:t, i samband med att bestämmelser utfärdas om avgiftsbeloppen, även skall meddela generella bestämmelser huruvida och i vilken omfattning de första patentåren skall vara avgiftsfria. Enligt lagrådets mening skulle detta framgå klarare om bestämmelsen överflyttades till 73 § där föreskrifter finns om rätt för Kungl. Maj:t att fastställa

avgifter enligt patentlagen. Lagrådet föreslår att en sådan överflyttning kommer till stånd. Till frågan om bestämmelsens närmare utformning återkommer lagrådet vid behandlingen av 73 §.

6 KAP.

Lagrådet:

Den föreslagna rubriken synes ange att i kapitlet behandlas bl. a. frågan om överlåtelse av patent. I detta ämne innehåller kapitlet dock ej annan bestämmelse än 44 §, som emellertid väsentligen handlar om registrering efter det patent övergått på annan eller licens upplåtits. Lagrådet föreslår att lydelsen av rubriken ändras till »Licens m. m.»

44 §.

Lagrådet:

Det föreslagna stadgandet i 44 § första stycket om anteckning i patentregistret får, såsom kommittéerna uttalat, anses innebära att begäran som där sägs kan göras såväl av den från vilken rättigheten övergått som av den som förvärvat denna. Ordalagen avser givetvis icke att betaga patentmyndigheten rätt att i varje särskilt fall pröva huruvida registrering skall ske; så t. ex. skall registrering vägras då överlåtelse av tilläggspatent skett utan att huvudpatentet samtidigt övergått.

Såsom stadgandet utformats görs skillnad i fråga om anteckning av patent och av licens, i det att vad gäller licens endast upplåtelse därav skall antecknas. Bestämmelsen i § 40 i utkastet till tillämpningsföreskrifter har ock givits enahanda innehåll. Givetvis förekommer emellertid att licens som antecknats i patentregistret kan övergå till annan. I detta sammanhang kan erinras om att anteckning i patentregistret av licensinnehav har betydelse i samband med fullgörande av den underrättelseskyldighet som föreskrivits i 64 § av förslaget. Vidare kan hänvisas till att utnyttjanderätt, som enligt 53 § andra stycket i förslaget tillkommer licenshavare, förutsätter att licensen är antecknad i patentregistret. Det skydd som de angivna bestämmelserna avser att ge licenshavare synes påkalla att denne får möjlighet att offentliggöra förvärv av licensrätt som skett annorledes än genom upplåtelse. Lagrådet vill därför förordna att i första stycket införs en bestämmelse av innehåll att på begäran anteckning i patentregistret skall ske om att licens, vars upplåtelse anmärkts i registret, övergått till annan.

Enligt 70 § i förslaget skall till patentmyndigheten sändas avskrift av dom eller slutligt beslut som angår meddelande och upphävande av tvångslicens eller utnyttjanderätt för godtroende patenthavare och licenstagare enligt 53 § andra stycket. Jämlikt 39 § i utkastet till tillämpningsföreskrifter skall anteckning i patentregistret ske härom. Genom den angivna ordningen har ernåtts att i patentregistret kommer att inflyta uppgifter när genom avgö-

rande av domstol begränsningar i patenthavarens rätt i angivna hänseenden uppkommer och när de upphör att gälla. Man måste emellertid räkna med att även tvångslicens och sådan utnyttjanderätt varom här är fråga kan övergå på annan eller upphöra att gälla annorledes än genom rättegång. Jämväl för sådana fall bör möjlighet finnas att få den i registret tidigare gjorda anteckningen ändrad. Lagrådet vill förordna att i ett nytt tredje stycke upptas bestämmelse att vad i första och andra styckena stadgas om övergång och upphörande av licens även skall gälla tvångslicens och rätt som avses i 53 § andra stycket.

I anledning av vad i remissprotokollet anförts beträffande frågan om vilken saklegitimerande verkan som kan följa av den i 44 § tredje stycket intagna bestämmelsen om anteckning i patentregistret vill lagrådet anförä. Jämlikt 12 § patentförordningen gäller att till dess anmälan om övergång av patent skett hos patentmyndigheten den som senast finns antecknad hos patentmyndigheten skall i patentavseende betraktas som patenthavare. Och enligt 19 § 1 mom. tredje stycket samma förordning, som i sak motsvarar vad som tidigare gällde enligt 22 §, får ingen annan än patenthavaren väcka talan i anledning av patentintrång. Av angivna legitimationsregler har i rättspraxis ansetts följa att den som fått patent överlåtit på sig är berättigad att föra ansvars- och ersättningstalan endast för sådant intrång som skett efter det att han antecknats såsom patenthavare (NJA 1948 s. 256). Å andra sidan har patenthavare som överlåtit patentet men även därefter varit antecknad i patentregistret ansetts behörig att beivra patentintrång som skett efter överlåtelsen (NJA 1941 s. 363).

Enligt uttalanden i remissprotokollet syftar den i 44 § tredje stycket upptagna regeln till att möjliggöra — förutom att meddelanden från patentmyndigheten angående patentet alltid skall kunna sändas till den som står antecknad som patenthavare — att mål rörande patent städse skall kunna väckas mot den som är införd i patentregistret som patenthavare. Såsom av remissprotokollet framgår åsyftas vidare inte att genom den givna legitimationsregeln tillägga den i registret antecknade ensam befogenhet att föra talan i anledning av patentet; för dylikt fall skall gälla vanliga processuella regler om talerätt. Avsikten är ej heller att bestämmelsen skall reglera vem som i det särskilda fallet är materiellt berättigad på grund av patentet. Såvitt lagrådet kan finna är intet att erinra mot att den legitimerande verkan som anteckning i patentregistret skall anses medföra ges den omfattning som sålunda skett enligt förslaget och att i övrigt frågor som hänför sig till talerätt och partssuccession i mål av förevarande slag löses enligt vanliga processuella regler. Därvid utgår lagrådet från att hinder icke möter mot att tredje man riktar sin talan mot den som t. ex. efter överlåtelse är innehavare av patentet utan att ha antecknats i registret. Lagrådet har övervägt om inte den innebörd bestämmelsen sålunda har och som innebär avvikelser från vad nu anses gälla skulle komma till tydligare uttryck

därest lagtexten utformades i närmare anslutning till de danska och norska bestämmelserna i ämnet. Motsvarande bestämmelse finns emellertid för svensk rätts del i varumärkeslagen. Motiveringen till nu förevarande stadgande synes också klart ge vid handen vilken legitimerande verkan som skall anses följa av bestämmelsen. Lagrådet har därför funnit sig kunna avstå från att föreslå en omformulering av lagtexten.

47 §.

Lagrådet:

I denna paragraf har upptagits ett stadgande om rätt att erhålla tvångslicens i fall där det krävs av hänsyn till allmänt intresse av synnerlig vikt. Bestämmelserna är en nyhet i svensk patentlagstiftning. I gällande patentförordning tillgodoses detta behov endast genom vissa expropriationsbestämmelser av begränsad räckvidd.

Vid remissbehandlingen har berörts bland annat frågan om förhållandet mellan de nu föreslagna bestämmelserna och konkurrensbegränsningslagstiftningen. Sålunda uttalade näringsfrihetsrådet att rådet utgick från att ett sådant allmänt intresse som avses i bestämmelsen måste anses föreligga, om en konkurrensbegränsning som möjliggjorts genom ett patent fastslagits ha skadlig verkan och denna inte kunnat undanröjas inom ramen för konkurrensbegränsningslagstiftningen. I ett sådant fall borde, enligt rådets mening, såsom ett yttersta medel tvångslicens kunna meddelas.

Att på nu angivet sätt rättelse i första hand bör sökas med stöd av lagstiftningen om konkurrensbegränsning och att sålunda tvångslicens bör tillgripas först då åtgärder av detta slag befunnits otillräckliga, torde ligga väl i linje med motiven för de nu föreslagna bestämmelserna om tvångslicens. Departementschefen har också anslutit sig till denna uppfattning. Det bör emellertid understrykas att enbart den omständigheten att åtgärder enligt konkurrensbegränsningslagen i visst fall icke lett till att en skadlig konkurrensbegränsning kunnat undanröjas, ej i och för sig medför att sådant allmänt intresse som avses i 47 § patentlagen skall anses föreligga. För en tillämpning av denna paragraf fordras därutöver att det skall gälla en patenterad uppfinning som angår ett viktigt samhällsintresse. Som exempel på sådant kvalificerat allmänt intresse har kommittéerna, till vilka departementschefen hänvisat, anfört att uppfinningen angår statens säkerhet, befolkningens förseende med medicinalvaror och livsmedel, kraftförsörjningen, kommunikationsväsendet, beredskapssynpunkter och liknande samhällsviktiga funktioner. I fråga om uppfinningar av annat slag synes, såsom departementschefen uttalat, tvångslicens över huvud taget icke böra komma i fråga. Det är sålunda endast inom ett begränsat område som en samtidig tillämpning av lagstiftningen mot konkurrensbegränsning och de nya bestämmelserna om tvångslicens över huvud taget kan bli aktuell.

48 §.

Lagrådet:

För användarrätt varom regler ges i 4 § har till förutsättning bl. a. att, när patentansökningen gjordes, utnyttjande av uppfinningen påbörjats eller väsentliga åtgärder för utnyttjande vidtagits. Rätten innebär att den påbörjade eller planerade verksamheten får fortsättas; för rättens uppkomst erfordras icke beslut av domstol. I nu förevarande paragraf ges regler om tvångslicens för det fall att utnyttjande av en uppfinning påbörjats eller väsentliga åtgärder för utnyttjande vidtagits före den tidpunkt när ansökningshandlingarna blivit tillgängliga enligt 22 §. Tvångslicens meddelas av domstol.

I ett par remissyttranden behandlas frågan hur reglerna bör anordnas och tillämpas för att utnyttjandet eller det tillämnade utnyttjandet skall bli legaliserat redan från den tidpunkt då patentskyddet inträder. I anledning härav har departementschefen anfört att talan om tvångslicens bör kunna anhängiggöras redan innan patent meddelats, ehuru saken icke kan avgöras förrän så skett, samt att licens som meddelas torde kunna avse även utnyttjande som redan ägt rum.

Dom å tvångslicens är en s. k. konstitutiv dom. Allmänna processuella regler torde därför icke utgöra hinder mot en ordning enligt vilken talan om tvångslicens får väckas innan patent meddelats. Ej heller torde principiellt hinder föreligga mot att låta tvångslicens gälla från tidpunkt före domen. Genom retroaktiv verkan av domen kan alltså åvägabringas att tiden för licensen börjar samtidigt med skyddstiden. Möjligheten att väcka talan redan innan patentet meddelats kan likväl vara av värde, enär det får antas ligga i både patentsökandens och utövarens intresse att få frågan om tvångslicens prövad så snart som möjligt efter patentets meddelande.

Lagrådet delar departementschefens uppfattning att den föreslagna avfattningen av paragrafen medger att talan väcks innan patent meddelats. Möjligheten att genom domen meddela licens även för gången tid synes emellertid böra direkt framgå av lagtexten.

Enligt den föreslagna lydelsen skall tvångslicens kunna meddelas »till utnyttjandet». Departementschefen framhåller att stadgandet får anses äga samma innebörd som bestämmelserna i 4 § rörande den s. k. för användarrätten. I sistnämnda paragraf har emellertid direkt utsagts att utnyttjandet endast får ske med bibehållande av dess allmänna art. Häri ligger enligt kommittéerna att för användaren måste hålla sig inom ramen för den utnyttjandeform som använts eller planerats. På samma sätt har i 53 § utnyttjanderättens omfång begränsats. Enligt lagrådets mening bör även i 48 § begränsningen direkt anges.

Lagrådet förordar att paragrafen erhåller följande lydelse: »Den som — — — erhålla tvångslicens till utnyttjandet med bibehållande av dess all-

männa art. Tvångslicens, som kan avse även tid innan patentet meddelades, må endast beviljas om synnerliga skäl föreligga samt den som begär licensen saknat kännedom om patentansökningen och ej — — — i riket.»

49 §.

Lagrådet:

I andra stycket andra punkten stadgas den begränsningen att tvångslicens må övergå till annan endast tillsammans med rörelse vari den utnyttjas. Enligt andra punkten i 48 § kan rätt till tvångslicens under där angivna förutsättningar tillkomma även den som vidtagit väsentliga åtgärder för yrkesmässigt utnyttjande av uppfinningen här i riket. Då sålunda rätt till tvångslicens i vissa fall kan föreligga redan innan ett utnyttjande kommit till stånd bör, på samma sätt som stadgas beträffande föranvändarrätt enligt 4 §, orden »eller utnyttjandet avsetts skola ske» tilläggas.

Vid behandlingen av 4 § har lagrådet föreslagit att i lagtexten direkt anges att begränsningen icke innebär att hela den rörelse som verksamheten knyter sig till måste överlätas. Motsvarande ändring bör göras i förevarande paragraf.

Med hänvisning till det sagda förordar lagrådet att stadgandet i 49 § andra stycket andra punkten erhåller följande lydelse: »Tvångslicens må övergå till annan endast tillsammans med rörelse, vari den utnyttjas eller utnyttjandet avsetts skola ske, eller del därav.»

50 §.

Lagrådet:

I remissprotokollet har icke närmare angivits vilka principer som bör vara vägledande vid bestämmande av vederlag som skall utgå i samband med att tvångslicens meddelas. Kommittéerna, som närmare behandlat ämnet, har därvid helt allmänt anfört att när det gäller att fastställa vederlagets storlek skall de hänsyn beaktas som ligger till grund för att tvångslicens meddelas. Vidare har framhållits att vederlaget regelmässigt skall bestämmas så, att patenthavaren får full ersättning för den förlust som tillfogas honom genom att tvångslicens upplåts. Avsteg från denna princip bör emellertid enligt kommittéernas mening kunna ske därest patenthavaren missbrukat sin ställning. För sådant fall vilket sannolikt mest kan föreligga då fråga uppstår att meddela tvångslicens av hänsyn till allmänt intresse kan ifrågakomma att bestämma storleken av vederlaget på sådant sätt att patenthavaren får ett sämre ekonomiskt utbyte av patentet sedan tvångslicens meddelats än han hade dessförinnan. Principen om att patenthavaren skall erhålla full gottgörelse genom vederlaget för tvångslicensen kan ej heller, framhåller kommittéerna, upprätthållas när det gäller att fastställa vederlag för tvångslicens som meddelas på grund av att den patenterade uppfinningen icke utövats här i riket utan det inhemska behovet

täckts genom import. Det ekonomiska utbytet av patentet kan nämligen för patenthavaren vara betydligt större när uppfinningen utnyttjas genom import än vid tillverkning här i landet, vilket ofta är anledningen till att någon inhemsk produktion inte kommer till stånd. Skulle i sådant fall tvångslicenshavare nödgas att till patenthavaren utge ersättning för den förlust som tillfogas patenthavaren, skulle licenstagaren inte kunna driva inhemsk tillverkning i konkurrens med importen. Bestämmelsen om tvångslicens skulle alltså bli illusorisk. För dylika fall bör därför ersättning till patenthavaren enligt kommittéernas mening bestämmas med utgångspunkt från det ekonomiska utbyte denne skulle haft, om han utövat patentet inom landet på sådant sätt att den angivna förutsättningen för att meddela tvångslicens inte varit för handen. Vederlaget skall därefter bestämmas att fullt ut motsvara den förlust patenthavaren lider därigenom att den utövning han på angivet sätt anses kunna ha bedrivit inom landet måste ske i konkurrens med den verksamhet som innehavaren av tvångslicensen skall bedriva.

Lagrådet har för sin del intet att erinra mot att de synpunkter som i det föregående upptagits tjäna till ledning för fastställande av vederlag vid meddelande av tvångslicens. Därvid har lagrådet fäst avgörande vikt vid att, såsom kommittéerna anmärkt, bestämmelserna om tvångslicens inte har karaktär av expropriationsföreskrifter utan utgör en allmän begränsning i patenträtten. — Slutligen må i detta sammanhang erinras om att parterna i mål av förevarande art äger disponera över tvisteföremålet. Vederlag får därför inte utdömas med lägre belopp än det part medgivit.

7 KAP.

52 §.

Lagrådet:

Till en början vill lagrådet, i fråga om ogiltighet till följd av att patent meddelats annan än den berättigade, angiva som sin uppfattning av den föreslagna lagstiftningen att en från patentsökanden härledd rättighet som uppkommit efter ansökningstillfället icke grundar ogiltighet utan att allmänna rättsregler här skall äga tillämpning.

Departementschefen och kommittéerna har under denna paragraf uttalat sig om det fall att patent beviljats, ehuru patentkravet efter ändring kommit att sakna motsvarighet i ansökningshandlingarna och löpdagsförskjutning ej heller skett. Enligt uttalandena skall stadgandet tolkas så att om nyhetshinder uppkommit mellan ansökningsdagen och dagen för ändringen detta kan föranleda ogiltigförklaring.

Emellertid förutsätter ju en sådan förklaring att patentmyndigheten förfarit felaktigt genom att icke beakta att en otillåten ändring skett. Det upp-

komna nyhetshindrets beskaffenhet kan däremot ha stått fullt klar för patentmyndigheten. Men en domstol har eljest icke att pröva om ändring varit otillåten; att så varit förhållandet föranleder i och för sig icke ogiltighet. Med hänsyn härtill vill lagrådet sätta i fråga om den avsedda innebörden verkligen kan utläsas av den föreslagna lagtexten.

Härtill kommer att motsvarande situation kan tänkas i andra fall som icke synes ha berörts under förarbetena. Vid delning (tillämpningsföreskrifterna § 17, lagrådets förslag 13 §) kan patentmyndigheten räkna den nya ansökningen såsom inkommen då stamansökningen gjordes. Om förutsättningar härför i själva verket icke förelåg och om nyhetshinder uppkommit mellan dagen för stamansökningen och dagen för den nya ansökningen, inställer sig frågan om domstol kan förklara patent ogiltigt därför att sådant nyhetshinder icke beaktats. Liknande kan inträffa vid utbrytning (tillämpningsföreskrifterna § 18, lagrådets förslag 14 §). Enligt lagrådets mening kan dessa fall jämföras med det fall varom förut talats.

För att av lagtexten måtte fullt klart framgå att i samtliga de angivna fallen ogiltigförklaring kan ske, hemställer lagrådet att i första stycket av förevarande paragraf såsom en tredje punkt intas bestämmelse, att vid bedömning huruvida hinder mot patentets meddelande förelegat enligt vad nyss sagts rätten äger pröva om stadgandena i 12—14 §§ (enligt lagrådets förslag) iakttagits. — Som av ordalydelsen framgår är det icke den formella felaktigheten i och för sig som utgör grund för ogiltigförklaring. Denna är liksom i övriga fall avhängig av hinder enligt 1 § eller 2 §.

Enligt 52 § andra stycket kan under där angivna förutsättningar talan föras av myndighet som Konungen bestämmer. I § 44 av tillämpningsföreskrifterna har stadgats att talan skall föras av allmän åklagare där icke Kungl. Maj:t för särskilt fall förordnat annan myndighet. I mål om patents ogiltighet skall enligt 65 § Stockholms rådhusrätt vara rätt forum. Talan skall alltså normalt ankomma på åklagarmyndigheten i Stockholm. Mot en sådan ordning synes intet vara att invända.

I detta sammanhang vill lagrådet framhålla att kommittéernas uttalande om interventionsrätt för patentmyndigheten icke lär äga tillämpning för svensk rätts del. Slutligen må erinras om att behandlingen av mål vari talan förs å det allmännas vägnar regleras i 20 § lagen om införande av nya rättegångsbalken.

Med hänvisning till vad lagrådet inledningsvis anfört förordar lagrådet i klarhetens intresse att i tredje stycket första punkten orden »den som är berättigad till patentet» ersättes med »den som vid tiden för patentansökningen ägde rätt till uppfinningen».

I tredje stycket sista punkten stadgas en absolut frist för väckande av talan för den händelse patenthavaren var i god tro. Av kommittéernas betänkande framgår att här avses god tro både då patenthavaren förvärvat patentet direkt på grund av patentansökan och då han förvärvat ett redan

meddelat patent t. ex. genom köp. Detta bör enligt lagrådets mening komma till uttryck i lagtexten förslagsvis så att sista punkten i tredje stycket erhåller den ändrade lydelsen, att var patenthavaren i god tro när patentet meddelades eller detta av honom förvärvades, må talan ej väckas senare än tre år efter patentets meddelande.

53 §.

Lagrådet:

Institutet överföring av patent är liksom överföring av patentansökan (18 §) en nyhet i förhållande till gällande rätt. Institutet är avsett att erbjuda ett alternativ till sådan ogiltighetstalan som grundas på att patentet beviljats åt någon icke berättigad. Det karakteristiska för institutet är att, såsom kommittéerna anfört, den som beviljas överföring kommer i besittning av en rätt som han aldrig haft, i det han ju icke själv sökt patent. Någon motsvarighet härtill finns icke för närvarande i vad gäller rättigheter som uppkommit före ansökningsdagen, utan är den berättigade i sådant fall hänvisad till att föra ogiltighetstalan.

Beträffande däremot rättigheter som uppkommit efter ansökningsdagen, exempelvis genom överlåtelse från patentsökanden eller patenthavaren eller på grund av succession genom arv torde enligt allmänna rättsregler finnas möjlighet att föra talan om bättre rätt till patentet. Några särskilda frister för väckande av talan gäller icke härvidlag.

Det kan tydligen icke utan uttryckligt stöd i lagtext eller förarbeten förutsättas att införandet av institutet överföring är avsett att medföra inskränkning i denna möjlighet. För väckande av talan om överföring skall gälla vissa jämförelsevis korta tidsfrister. På grund härav och med hänsyn till syftet med institutet måste antas att avsikten är att rättigheter som uppkommit efter ansökningsdagen icke kan föranleda överföring, men väl såsom nyss sagts en talan om bättre rätt.

Innebörden av 53 § första stycket skulle enligt lagrådets mening framgå klarare om orden »den som är berättigad till patentet» ersattes med »den som vid tiden för patentansökningen ägde rätt till uppfinningen».

Beträffande rättsverkningarna av överföring må anmärkas följande. Institutets konstruktion medför närmast att om annat icke sägs i domen patentet skall anses ha övergått å den nye innehavaren samma dag patentet meddelades. Också har departementschefen angivit såsom närmast till hands liggande att av den tidigare patenthavaren ingångna avtal, t. ex. licensavtal, i princip får anses ogiltiga. Enligt uttalandet blir allmänna grundsatser om verkan av avtals ogiltighet att tillämpa. — Anläggs ett motsvarande betraktelsesätt i vad avser patentintrång skulle den nye patenthavaren erhålla rätt att beivra patentintrång som skett efter den dag patentet skall anses ha övergått, dvs. i regel dagen för patentets meddelande. Det torde också saknas anledning att fränkänna honom denna möjlig-

het att beivra patentinrång som ligger före överföringsdomen, om det är en utomstående som gjort sig skyldig till intrånget. Mera tveksam ställer sig frågan om den nye patenthavaren skall kunna beivra tidigare patenthavares och licenshavares utövning av patentet såsom patentinrång. Mest följdriktigt synes vara att i överensstämmelse med den formella konstruktionen medge en sådan möjlighet. Sannolikt kan frågan med hänsyn till stadgandet i andra stycket av förevarande paragraf praktiskt visa sig vara av mindre betydelse.

Lagrådet övergår härefter till att behandla andra stycket. Där har upptagits bestämmelser till skydd för tidigare patenthavare och licenshavare som var i god tro.

Lagrummet förutsätter tydligen för sin tillämpning att om överenskommelse ej träffas ifrågavarande rättighet skall fastställas av domstol. Fastställelse torde kunna ske även retroaktivt. Det synes icke föreligga något hinder att i samband med en process om överföring den tidigare patenthavaren eller innehavaren av licens begär domstolens fastställelse av att han enligt nu ifrågavarande stadgande på vissa villkor äger utnyttja patentet, räknat från dagen för patentets meddelande. Även i anslutning till en process om patentinrång torde den tilltalade kunna erhålla fastställelse av att rätt enligt stadgandet föreligger. Blir det fastslaget att sådan rätt finns och visar det sig att intrånget icke överskrider de fastställda villkoren, föreligger icke patentinrång.

Kommittéerna har beträffande stadgandet i detta stycke hänvisat till 4 § som reglerar för användarrätten. Lagrådet vill erinra om att 4 § uppger en särskild bestämmelse om för användarrätts övergång till annan. En motsvarande bestämmelse synes vara på sin plats även i nu förevarande stadgande och böra gälla icke blott den som fränkännes patentet utan även licenshavare. Lagrådet förordar att 53 § erhåller ytterligare ett stycke av innehåll att rätt enligt andra stycket må övergå till annan endast tillsammans med rörelse, vari den utnyttjas eller utnyttjandet avsetts skola ske, eller del därav.

54 §.

Lagrådet:

I första stycket har upptagits bestämmelse att i fall, då patenthavaren skriftligen hos patentmyndigheten avstår från patentet, skall myndigheten förklara patentet upphört. I samband med behandlingen av bestämmelserna om patentansökan har lagrådet föreslagit att sådan ansökan skall kunna göras även genom telegram. Behov av en motsvarande möjlighet då det gäller anmälan om avstående av patent torde icke föreligga.

Enligt kommittéernas mening bör patenthavare kunna återkalla ett avstående från patent intill dess patentmyndigheten utfärdat kungörelse om att patentet förklarats upphört. I ett remissyttrande har ifrågasatts om det

är riktigt att återkallelse av ett avstående från patent med verkan skall kunna ske efter patentmyndighetens beslut om patentets upphörande men innan beslutet blivit kungjort. I anledning härav kan påpekas att det är i viss mån oklart, när enligt svensk förvaltningsrättslig praxis ett återkallande senast kan ske. I förevarande fall synes emellertid spørsmålet icke ha nämnvärd praktisk betydelse. Såsom framgår av motiven till 55 § är det nämligen avsett att kungörelse skall utfärdas omedelbart sedan patentmyndigheten konstaterat att patentet upphört.

I andra stycket av förevarande paragraf har upptagits ett stadgande om förbud mot att förklara patent upphört så länge utmätning av patentet består eller tvist om överföring av patentet är anhängig. Enligt 64 § åligger det den som vill väcka talan om överföring av patent att anmäla detta till patentmyndigheten. Även för utmätningssfället bör föreskrift meddelas om skyldighet att göra anmälan till patentmyndigheten. Sådan skyldighet bör åläggas utmätningssmannen. Enligt lagrådets mening bör föreskrift härom lämpligen införas i 85 § utsökningslagen.

55 §.

Lagrådet:

Paragrafen är icke avsedd att gälla fall då patent upphör till följd av att patenttiden gått till ända. För att detta skall komma till uttryck torde första punkten böra avfattas annorlunda, exempelvis så att har patent förfallit eller förklarats upphört eller har genom dom som vunnit laga kraft patent förklarats ogiltigt eller blivit överfört, skall patentmyndigheten utfärda kungörelse därom.

8 KAP.

56 §.

Lagrådet:

I första stycket avses uppenbarligen handlingar som ingivits till patentmyndigheten och som förvaras där. Då patentsökanden sålunda icke själv omhänderhar handlingarna bör stadgandet ges den utformningen att skyldighet åläggas honom att lämna sitt samtycke till att vederbörande får ta del av de hos patentmyndigheten förvarade handlingarna. I enlighet härmed föreslår lagrådet att orden »att på begäran låta denne taga del av handlingarna» utbytes mot orden »att på dennes begäran lämna sitt samtycke till att han får taga del av handlingarna».

9 KAP.

57 §.

Lagrådet:

I fråga om åtal för patentintrång hade kommittéerna stannat för den nu gällande ordningen, medan förslaget gör brottet till angivelsebrott, underkastat allmänt åtal under viss begränsning. Departementschefen har uttalat att han funnit i hög grad tveksamt vilken lösning som bör väljas. Att lägga patentintrång under allmänt åtal är tydligen det från principiell synpunkt riktiga. De praktiska hänsyn som kan åberopas häremot måste därför äga särskild tyngd. Det må då framhållas att eftersom forum för mål om patentintrång är Stockholms rådhusrätt, åklagarmyndigheten i Stockholm skall utföra åtalet och att det såtillvida är sörjt för erfarenhet och sakkunskap. Icke desto mindre kommer givetvis nödvändigheten att underställa åklagarmyndigheten ansvarsfrågan att medföra tidsuldräkt. Det är därför icke uteslutet att målsägandena kommer att finna sig bättre betjänta av att inskränka talan till ersättningsanspråk. Och man kan på sådant sätt komma att närma sig ett rättstillstånd där skadestånd framstår såsom den normala sanktionen och straff som en sällsynthet, förbehållet enkla och flagranta fall av patentintrång. Lagrådet kan icke finna att en sådan utveckling i och för sig behöver inge betänkligheter. En viss, om ock minskad verkan torde straffhotet alltjämt behålla. Anmärkas må även att under de senaste tio åren till Stockholms rådhusrätt enligt uppgift instämts fjorton mål om ansvar för patentintrång av vilka elva direkt avskrivits och tre överförts till civilmål. Lagrådet är icke berett att föreslå någon ändring av förslaget i det hänseende som här behandlats.

58 §.

Lagrådet:

I terminologiskt avseende synes viss jämkning böra vidtas i första och andra styckena. Av motiven framgår att när det här talas om skälig ersättning för utnyttjandet av uppfinningen avses skälig licensavgift och dylikt. Lagrådet vill för sin del föreslå att detta, i likhet med vad som skett i 54 § upphovsrättslagen, benämns »vederlag». Härigenom markeras på ett tydligare sätt skillnaden mellan denna ersättning och den ersättning som i vissa fall kan utgå för den ytterligare skada som intrånget medfört. Bestämmelsen torde kunna utformas så att vad som skall utges är skäligt vederlag för utnyttjandet av uppfinningen samt ytterligare ersättning för den skada därutöver som intrånget medfört.

I motiveringen till det i tredje stycket upptagna stadgandet om en absolut preskriptionstid för skadeståndsfordran i anledning av patentintrång har de finska och svenska kommittéerna uttalat att eftersom intrånget mestadels

är av fortgående karaktär bör preskriptionstiden räknas successivt från varje tidpunkt under vilket intrånget fortgår. Avfattningen av lagtexten ger emellertid närmast stöd för den tolkningen att utgångspunkten skall vara, icke den tid då intrånget skedde, utan den då skadan uppstod. I vad avser skada för patenthavaren som uppkommit i form av utebliven licensavgift får visserligen den tid under vilken intrång sker och den då sådan skada uppkommer anses sammanfalla, varför det synes vara utan betydelse om tidsangivelsen hänför sig till intrånget eller skadans uppkomst. Annan skada än nyss sagts som kan uppkomma genom patentintrång, t. ex. minskning i patenthavarens omsättning, kan däremot tänkas uppstå under tid då motsvarande patentintrång icke sker. Såsom ordalagen närmast ger vid handen bör det föreslagna stadgandet, liksom bestämmelsen i 40 § varumärkeslagen, anses innebära att — oavsett när intrånget skedde — skadan skall ha uppkommit under de fem senaste åren före talans väckande. En sådan tolkning vinner även visst stöd av vad de sakkunniga för utredning av varumärkeslagstiftningen uttalat därom att preskriptionstiden bör löpa från skadans faktiska uppkomst (SOU 1958: 10 s. 337). En dylik tillämpning tillgodoser visserligen i mindre grad det syfte som legat till grund för nu förevarande preskriptionsregel, nämligen att näringsidkare icke skall ha anledning att räkna med skadeståndskrav för verksamhet som ligger mer än fem år tillbaka i tiden. Det kan emellertid förutses att det endast i sällsynta undantagsfall kan bli fråga om att utkräva skadestånd för patentintrång som begåtts tidigare än fem år före talans anhängiggörande. En reglering varigenom preskriptionstiden görs beroende av den tidpunkt då skadan inträffade står för svensk rätts del i överensstämmelse med vad som skett i vissa fall då en särskild preskriptionstid stadgats t. ex. vid ersättning enligt bilskadelagen och luftfartsskadelagen. En sådan konstruktion överensstämmer däremot icke med vad som gäller enligt den allmänna regeln om fordringspreskription efter tio år. Vid tillämpning av denna regel, som även gäller skadeståndsanspråk, räknas nämligen såsom utgångspunkt den skadegörande handlingen eller vid fortsatt handlande den tidpunkt då handlandet upphörde. Anmärkas må att vid sidan av den i 58 § stadgade särskilda preskriptionsregeln även den allmänna regeln om fordringspreskription är att tillämpa. Skadeståndsfordran för patentintrång får därför anses bli preskriberad sedan tio år förflutit efter det intrånget upphörde, oavsett om skadan uppkommit först sedan intrånget upphört.

59 §.

Lagrådet:

De säkerhetsåtgärder varom bestämmelser meddelas i första stycket av nu förevarande paragraf är — såsom framhållits vid tillkomsten av de stadganden av liknande innebörd som återfinns i 41 § varumärkeslagen och 55 § upphovsrättslagen (NJA II 1960 s. 296 ff samt 1961 s. 358 ff) — icke att

anse såsom förverkande eller annan rättsverkan av brott utan har karaktär av skyddsföreskrift. I fråga om talan som förs med stöd av 59 § första stycket gäller alltså vad som i allmänhet är stadgat om enskilt anspråk.

Vidare kan anmärkas att den i paragrafen gjorda uppräkningsen av åtgärder som kan ifrågakomma får anses uttömmande, varför möjlighet inte ges att, såsom i 55 § upphovsrättslagen, föreskriva andra åtgärder.

I anslutning till den i 59 § andra stycket intagna bestämmelsen om beslag vill lagrådet framhålla att denna kan tillämpas endast i brottmål dvs. då ansvarstalan förs i intrångsmålet. Om blott skadeståndstalan eller talan om säkerhetsåtgärd förs blir i stället reglerna i 15 kap. 3 § rättegångsbalken tillämpliga.

F. d. justitierådet Lind och justitierådet Söderlund:

I 59 § första stycket har särskild bestämmelse meddelats därom att säkerhetsåtgärd icke får vidtas mot den som i god tro förvärvat egendom som är föremål för patentskydd eller särskild rätt därtill under förutsättning att han ej själv begått patentintrång. De säkerhetsåtgärder varom nu är fråga avser att ge patenthavare eller annan innehavare av patenträtt skydd mot att föremål som innehas av annan brukas så att fortsatt patentintrång sker. Åtgärden anknyter sålunda till själva egendomen och den skall kunna vidtas i alla fall, där intrång i fortsättningen kan befaras. Det är däremot i princip utan betydelse om det är egendomens ägare som låtit komma sig patentintrång till last. Med hänsyn till det ändamål bestämmelsen sålunda avser att tillgodose kan vara tveksamt om det bör göras något uttryckligt undantag för godtroende förvärvare. Det kan nämligen väl tänkas att även när föremål innehas av godtroende förvärvare sådant innehav i vissa fall kan innebära en påtaglig fara för fortsatt patentintrång. Dessutom är tvivelaktigt om det föreligger något egentligt behov av en särskild undantagsregel. Om i ett givet fall någon fara för fortsatt patentintrång inte anses föreligga, brister över huvud taget förutsättningarna för förordnande om säkerhetsåtgärd. Erinras må här om det skydd som enligt 3 § sista stycket tillkommer godtroende köpare. Föreligger fall som där avses kan det ej bli fråga om fortsatt patentintrång. Och redan den omständigheten att reglerna om säkerhetsåtgärder är fakultativa medför, att sådan åtgärd kan undvikas om den framstår såsom obillig för godtroende förvärvare. Vad åter gäller andra sakrättsägares intressen torde enligt allmänna rättsgrundsatser följa att domstol i samband med att den ger föreskrift om säkerhetsåtgärd äger meddela förklaring om att särskild rätt till föremålet skall bestå.

Kommittéerna har för sin del icke ansett erforderligt att för svensk rätts del ge en uttrycklig bestämmelse om verkan av god tro i nu förevarande hänseende. Såsom motivering för att uttryckligt stadgande i ämnet borde upptas har i remissprotokollet allenast åberopats att så skett i 55 § upphovsrättslagen. Emellertid är att märka att någon motsvarande bestämmelse

icke återfinns i 41 § varumärkeslagen som i övrigt i stort sett har samma innehåll som nu förevarande paragraf. Frågan om införande av en dylik bestämmelse i varumärkeslagen behandlades av de sakkunniga för utredning av varumärkeslagstiftningen. De fann för sin del lämpligt att inte införa en föreskrift om att åtgärder till förebyggande av fortsatt varumärkesintrång icke fick genomföras mot den som i god tro förvärvat egendomen eller särskild rätt därtill (SOU 1958 s. 339 f).

Med hänsyn till vad sålunda anförts anser vi oss böra förordda att det i första stycket av förevarande paragraf upptagna stadgandet om skydd för godtroende besittare och för den som förvärvat särskild rätt utgår.

60 §.

Lagrådet:

Den i första stycket första punkten gjorda hänvisningen till vad som sägs om patentintrång innefattar i sig tillräcklig beskrivning av den åsyftade handlingen. Det är därför onödigt att i detta sammanhang uttryckligen framhålla ett av rekvisiten, nämligen det yrkesmässiga utnyttjandet.

Enligt patentförordningen är däri upptagna straffbestämmelser icke tillämpliga vid olovligt utnyttjande av patentsökt uppfinning före patentets meddelande. Sådant utnyttjande utgör alltså inte brott (jfr 1 kap. 1 § brottsbalken). Vad i förarbetena till förevarande paragraf anförts ger stöd för uppfattningen att avsikten inte varit att med ändring av vad sålunda nu gäller beteckna utnyttjandet som brott. För att detta skall komma till tydligt uttryck i lagtexten bör den i brottsbalken använda terminologin komma till användning.

I enlighet med det sagda förorddar lagrådet att första stycket erhåller följande lydelse:

»Vad som sägs om patentintrång skall med undantag av 57 § äga motsvarande tillämpning beträffande patentsökt uppfinning efter det handlingarna i ansökningsärendet blivit tillgängliga enligt 22 § i den mån ansökningsleden leder till patent. Ersättning för skada på grund av utnyttjande som sker innan utläggning av patentansökningskungjorts enligt 21 § må bestämmas endast i form av vederlag i den mån det finnes skäligt.»

I andra stycket stadgas, att bestämmelserna i 58 § tredje stycket ej äger tillämpning om ersättningstalan väckes inom ett år efter patentets meddelande. Enligt allmänna processrättsliga regler (se NJA II 1943 sid. 158 f) föreligger i viss utsträckning möjlighet för patentsökanden att anhängiggöra ersättningstalan redan innan patentet meddelats. Ordet »inom» bör därför utbytas mot »senast».

61 §.

F. d. justitierådet Lind:

Patent skulle kunna tänkas medföra patentskydd oberoende av huruvida patentet lagligen bort meddelas. Så är emellertid icke fallet enligt gällande

lagstiftning. Är patentet ogiltigt medför ett utnyttjande icke påföljd för patentintrång. Även den föreslagna lagstiftningen tillerkänner ogiltigheten en liknande befriande verkan. Denna verkan skall emellertid inträda först i och med det att dom på ogiltigförklaring vunnit laga kraft men skall innebära att därefter straff, skadestånd eller särskild rättsverkan icke får ådömas, oavsett om intrånget skett före eller efter ogiltigförklaringen. Bestämmelsen härom i första stycket av förevarande paragraf innefattar enligt min mening en uttömmande reglering av frågan om verkan av patents ogiltighet med avseende å patentintrång. Detta medför i fråga om tidigare mål, vari dömts för patentintrång, att resning icke kan beviljas på den grund att patentet förklarats ogiltigt.

Om i ett mål rörande patentintrång göres invändning att patentet är ogiltigt, skall enligt gällande rätt ogiltighetsfrågan prövas i domskålen i intrångsmålet med verkan parterna emellan. Så blir icke möjligt enligt förslaget som för befrielse från påföljd fordrar en lagakraftägande ogiltigförklaring med verkan mot envar.

För denna förslagets ståndpunkt synes i främsta rummet kunna åberopas intresset att samordna patenträtten med varumärkesrätten. Emellertid torde väsentliga skiljaktigheter i förutsättningar mellan förhållandena på det ena och det andra området kunna påvisas.

För varumärkesrättens del gällde redan tidigare i princip vad som sedermera upptogs i varumärkeslagen. Patentlagstiftningen å andra sidan har länge haft sin nuvarande gestaltning. Såväl vid patentförordningens tillkomst 1884 som i samband med 1944 års ändringar i densamma förelåg förslag till anordning motsvarande den som nu upptagits i remissprotokollet men vid båda tillfällena avvisades förslagen. Enligt min uppfattning är denna skillnad i utgångspunkt icke utan betydelse.

Framför allt ligger emellertid en skillnad däri att patentmål ofta är synnerligen omfattande och arbetskrävande. Redan handläggning i en instans kan draga avsevärd tid och än mer blir så fallet om målet skall passera flera instanser. Patenthavarens behov av rättsskydd och motpartens intresse att få avgjort om intrång förelåg kan båda bli lika lidande av ytterligare tidsutdräkt. Från denna synpunkt är det icke önskvärt att bedömning av giltighetsfrågan skall fordra en särskild process om ogiltigförklaring. Jag kan här erinra om ett tidigare i annat lagstiftningssammanhang gjort uttalande att det knappast finns något som är ägnat att i så hög grad fördröja avgörandet av ett mål som den omständigheten att dess avdömande ställs i beroende av att visst annat mål först skall avgöras.

Det har sagts att intrångstalan i tvistemål och giltighetsfrågan regelmässigt kommer att kunna handläggas i en rättegång. Här må emellertid erinras om att svaranden i intrångsmålet enligt förslaget har rätt att få målen åtskilda och intrångsmålet vilande medan ogiltighetsmålet pågår, kanske fullföljt i alla instanser. Han har alltså möjlighet att fördröja intrångsmålet

avgörande med måhända flera år. Av förslagets princip att patent behandlas såsom giltigt till dess ogiltigförklaring meddelats och vunnit laga kraft följer vidare nödvändigtvis att underdomstolen trots att handläggningen varit gemensam icke kan, när den förklarar patentet ogiltigt, på denna grund samtidigt fria från patentintrång. Fullföljes talan mot domen på ogiltigförklaring lär intet annat återstå än att domstolen låter intrångsmålet anstå eller ock, trots att den anser patentet ogiltigt, dömer för patentintrång om förutsättningar härför eljest är för handen.

Kommittéerna för sin del hade ursprungligen tänkt sig en lösning sådan den nu föreslagna men övergav denna ståndpunkt på grund av den kritik som riktades däremot. I stället skulle enligt kommittéernas slutliga förslag invändning om ogiltighet upptas endast om patenthavaren är part, och vid bifall till invändningen skulle påföljd för patentintrång ej ådömas och ogiltigförklaring skulle meddelas med verkan mot envar. Mot detta synes kunna anmärkas att parterna kan föranledas till en vidlyftigare processföring än deras föreliggande intressen egentligen skulle föranleda. Det synes vidare främmande att en dom med verkan mot envar skulle meddelas på en invändning, och en sådan konstruktion torde vara ägnad att medföra komplikationer. Har underdomstolen ansett patentintrång föreligga men överinstansen har motsatt uppfattning inställer sig frågan vilken rättskraft underdomstolens avgörande i giltighetsfrågan kan äga. Särskilt gäller detta om underdomstolen bifallit invändningen och meddelat ogiltigförklaring. Anses denna förklaring icke förfalla i och med överinstansens avgörande att patentintrång ej skett utan alltjämt bestå med verkan mot envar, blir det för överinstansen nödvändigt att ingå i bedömning av giltighetsfrågan. Från parternas synpunkt utgör detta onödig omgång.

Såsom förut nämnts innebär den nu gällande patenträtten att om domstolen i ett intrångsmål finner att patentet är ogiltigt, detta konstateras i domskälen och därför äger betydelse närmast mellan parterna. När man i det remitterade förslaget och kommittéernas förslag tagit avstånd härifrån har det skett med åberopande av att det är en anomali att ett av domstol som ogiltigt bedömt patent skall kunna bibehållas. Denna anmärkning torde emellertid äga mera teoretisk än praktisk betydelse. Några intrångspåföljder lär patenthavaren knappast komma att påyrka i fortsättningen. Vad som sker är närmast att patentet kvarlever i patentregistret. Men detta blir med all sannolikhet endast för någon tid. Patenthavaren har ringa intresse om ens något att upprätthålla patentet. Eftersom — till skillnad mot vad som gäller om varumärken — patenthavaren är skyldig att erlægga icke obetydlig årsavgift men rimligen finner detta innebära en onödig kostnad, kommer patentet att förfalla.

Enligt min mening är det svårt att i valet mellan de olika möjligheterna ernå en fullt tillfredsställande lösning. Emellertid torde knappast ha påvisats några olägenheter av den nuvarande ordningen och detta synes även

bestyrkt av uttalanden från Stockholms rådhusrätt och Sveriges advokatsamfund vilka är de som närmast äger erfarenhet på området. Patenträttsliga och varumärkesrättsliga förhållanden torde, såsom anförts, så skilja sig att en olikhet i reglering icke är omotiverad. Över huvud taget har jag kommit till den uppfattningen att frågan närmast gäller om de redan nu långvariga intrångsprocesserna kommer att ytterligare förlängas genom förslaget. Då jag icke kan bortse från risken att så blir fallet, anser jag praktiska skäl tala för att icke helt avstå från den processuella förenkling som den nu gällande ordningen erbjuder utan bör förslaget kompletteras med ett tillägg som i viss utsträckning bevarar denna ordning.

Emellertid skall enligt förslaget talan om intrångspåföljd kunna föras även av annan än patenthavaren. Med hänsyn till vad förut anförts om den rent faktiska betydelsen av att patent bedöms såsom ogiltigt i domskälen bör vad nu gäller om ogiltighetsinvändning inskränkas till mål däri patenthavaren är part. Därjämte torde stadgandet i 52 § tredje stycket om talerätt och om frister för talans väckande böra äga motsvarande tillämpning beträffande invändning om ogiltighet av patent.

Med hänvisning till vad som här anförts hemställer jag att andra stycket i förevarande paragraf ersättes med två stycken av förslagsvis följande lydelse:

»Föres talan — — — är ogiltigt, äger rätten, då patenthavaren är part i målet, upptaga invändningen härom med iakttagande av föreskrifterna i 52 § tredje stycket. Om invändningen bifalles skall ej i målet dömas till straff, ersättning eller säkerhetsåtgärd enligt 57—60 §§.

Är patenthavaren icke part i målet skall rätten på yrkande av den som gjort invändningen förklara målet — — — skall väckas.»

Regeringsrådet Åbjörnsson:

Jag instämmer med f. d. justitierådet Lind i uttalandet att i fråga om tidigare mål, vari dömts för patentintrång, resning icke kan beviljas på den grund att patentet förklarats ogiltigt.

Justitieråden Söderlund och Brunnberg:

Första stycket innehåller en regel om verkan av att patent genom laga-kraftvunnen dom förklarats ogiltigt. Enligt stadgandets ordalydelse meddelas blott förbud mot att efter det sådan dom föreligger döma till straffrättslig påföljd, skadestånd eller säkerhetsåtgärd enligt 57—60 §§. Ordalagen ger alltså inte stöd för att stadgandet avser att ge någon uttömmande reglering av frågan om verkan av patents ogiltighet vad gäller patentintrång.

I motiven har däremot gjorts mera generella uttalanden om verkan av ogiltigförklaring. Sålunda har kommittéerna hänvisat till den i Europarådskonventionens artikel 1 intagna bestämmelsen om att patent, som förklarats ogiltigt på grund av att uppfinningen ej fyller kraven på nyhet och upp-

finningshöjd, skall anses ogiltigt *ab initio*. Denna princip sägs dock enligt gjorda uttalanden ej innebära att den retroaktiva verkan av ogiltighet är absolut. Kommittéerna anser att man ej bör uppställa någon generell regel om verkningarna av ogiltighet; dessa får i stor utsträckning bero av omständigheterna i det särskilda fallet. Som sin mening uttalar kommittéerna, att det inte är befogat att låta en lagakraftägande dom, varigenom fastslagits att ett patent är ogiltigt, medföra att redan tidigare rättskraftigt avdömda intrångsmål får återupptas och att billighetsskäl talar för denna ståndpunkt, om ersättning till patenthavaren redan utgått och denna förbrukats. I anledning härav vill vi framhålla att enligt vår mening torde för svensk rätts del frågan angående omprövning av ett slutligt avgörande av domstol jämväl för nu åsyftade fall böra lösas enligt de förutsättningar som i allmänhet gäller vid prövning av spörsmål om resning. Träffas nytt avgörande i det efter resning upptagna målet synes betydelsen härav, bland annat vad gäller tidigare ådömd straffrättslig påföljd, böra bedömas enligt allmänna rättsgrundsatser.

Lagrådet:

Såsom lagrådet närmare utvecklat under 59 § är de säkerhetsåtgärder som i första stycket av denna paragraf avses inte att anse såsom förverkande eller annan rättsverkan av brott. Med hänsyn härtill synes önskvärt att i förevarande sammanhang undvika den i brottsbalken använda termen »särskild rättsverkan». Förslagsvis kan den ersättas med den av kommittéerna i motiveringen brukade termen säkerhetsåtgärd. Vidare bör, i överensstämmelse med terminologin i 58 och 60 §§ ordet »ersättning» användas i stället för »skadestånd». Lagrådet vill därför föreslå att stycket ges formuleringen, att har patent förklarats ogiltigt genom dom som vunnit laga kraft må ej enligt 57—60 §§ dömas till straff, ersättning eller säkerhetsåtgärd.

63 §.

F. d. justitierådet Lind:

Godtages mitt förslag till ändring av 61 § torde tredje stycket i förevarande paragraf böra erhålla förslagsvis följande lydelse: »Göres i mål som avses i första stycket gällande att patentet är ogiltigt äger rätten, då patenthavaren är part i målet, upptaga invändningen härom med iakttagande av föreskrifterna i 52 § tredje stycket. Är patenthavaren ej part, äga bestämmelserna i 61 § tredje stycket motsvarande tillämpning.»

64 §.

Lagrådet:

Med anledning av ett remissyttrande har departementschefen framhållit att underrättelse till patenthavare självfallet kan ske genom att underrättel-

se tillställs patenthavarens i patentregistret antecknade ombud. Departementschefen hänvisar till att detta följer av att ombudets fullmakt enligt 71 § skall omfatta behörighet att mottaga delgivning av handlingar i mål och ärenden rörande patent. Genom hänvisningen till 71 § begränsas emellertid uttalandet till att endast avse ombud för patenthavare som ej har hemvist här i riket. Det torde få förutsättas att detsamma bör gälla för här bosatta patenthavare som till patentregistret anmält ombud, under förutsättning givetvis att fullmakten innefattar behörighet att motta delgivning av handlingar. Enligt vad som under hand upplysts för lagrådet tillämpar patentverket för närvarande den ordningen, att innan ett ombud antecknas i patentregistret har verket förvissat sig om att fullmakten omfattar behörighet att motta delgivning av handlingar. Detta sker oavsett om ombudet representerar en här i riket bosatt patenthavare eller en utländsk patenthavare. Någon ändring i denna praxis är icke avsedd att komma till stånd efter antagandet av den nya patentlagen. Det torde sålunda icke erfordras någon särskild författningsföreskrift i detta hänseende.

65 §.

Lagrådet:

Såsom lagrådet anfört vid 53 § kan jämte i detta lagrum avsedda mål om överföring av patent på grund av bättre rätt som förefanns, när patentansökningen gjordes, förekomma rättegångar om bättre rätt till patent varvid åberopas rättigheter som uppkommit under den tid ansökningen om patent behandlades eller sedan patent meddelats. I anslutning härtill vill lagrådet anmärka att den i 65 § upptagna forumregeln inte är tillämplig på mål av sist angivet slag. Frågor om forum blir därför i sådana fall att bedöma enligt de i rättegångsbalken givna bestämmelserna för tvistemål i allmänhet.

Med hänsyn till vad lagrådet anfört under 17 § bör första punkten i 65 § begränsas till att endast avse mål som gäller bättre rätt till patentsökt uppfinning vid tiden för ansökningen.

Vidare kan i detta sammanhang framhållas att den särskilda forumregeln i 65 § icke avser mål angående brott varom förmäles i 62 §. Frågor om behörig domstol blir jämväl i dessa fall att bedöma enligt vanliga processuella regler. Mot en sådan ordning vilken överensstämmer med gällande rätt synes knappast någon invändning kunna göras. Det kan nämligen förutsättas att sådana brott mestadels har karaktären av ordningsförseelser och att det i mål härom endast sällan kan uppkomma frågor av teknisk natur, som skulle kunna motivera att målet bör handläggas såsom patentmål. Det förhållandet att i mål om skadestånd på grund av brott som avses i 62 § undantagsvis kan uppkomma spörsmål av mera central patenträttslig natur synes icke föranleda annat bedömande.

72 §.

Lagrådet:

Lagrådet hänvisar till sitt uttalande vid 24 § angående gränsdragningen mellan denna paragraf och den nu förevarande.

73 §.

Lagrådet:

Såsom anförts under 41 § bör föreskriften om rätt för Konungen att förordna om avgiftsbefrielse under de första patentåren överflyttas till 73 §. Bestämmelsen torde i denna paragraf lämpligen införas som en andra punkt med förslagsvis följande lydelse: »Därvid äger Konungen, såvitt avser årsavgifter, förordna att ett eller flera av de första patentåren skola vara avgiftsfria.»

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Punkt 2

Lagrådet:

Enligt andra stycket skall bestämmelsen i 16 § första stycket patentförordningen fortfarande gälla i fråga om patent, som meddelats på grund av ansökan som gjorts eller skall anses gjord före den 1 oktober 1966. Kommittéerna anför i motiv till det av dem föreslagna motsvarande stadgandet att för användarrätt som uppkommit före nya lagens ikraftträdande och erhållit det innehåll som följer av äldre lag inte borde påverkas av nya lagens bestämmelser men att stadgandet icke hindrade att för användarrätt kunde anses uppkommen i fall där så kunnat ske enligt nya lagen men inte enligt den äldre, t. ex. när utnyttjandet gäller import. Mot vad sålunda anförts har departementschefen ej gjort någon invändning. Lagrådet har velat erinra om nämnda motivuttalande då denna innebörd måhända icke fullt klart framgår av det remitterade förslaget.

Punkt 3

Lagrådet:

Innehållet av den genom patent förvärvade ensamrätten framgår av bestämmelserna i 3 § i förslaget. I förhållande till gällande rätt innebär detta stadgande att ensamrätten utvidgats och gjorts generell. Vissa utnyttjandeformer som enligt patentförordningen icke skulle ha bedömts som intrång i ensamrätten kan alltså enligt den nya lagen komma att falla in under bestämmelserna om patentintrång. Även för ett speciellt fall innebär den nya lagen en ändring i vad förut gällde. Sålunda har i 60 § i förslaget skyddet mot intrång före utläggningens kungörande stärkts genom att förslaget icke bibehåller det nuvarande villkoret för skadestånd att motparten genom sökandens försorg erhållit del av ansökningshandlingarna.

I straffrättsligt hänseende blir bestämmelserna i 5 § lagen om införande av brottsbalken tillämpliga, varför några särskilda övergångsbestämmelser här-

om till patentlagen icke erfordras. I fråga om rätten till ersättning torde det däremot böra direkt utsägas att äldre lag alltjämt skall tillämpas i fråga om intrång som ägt rum före nya lagens ikraftträdande.

I detta sammanhang bör också beaktas att lagförslaget innefattar ändrade bestämmelser om talerätt vid patentintrång. Enligt 19 § 1 mom. patentförordningen kan endast patenthavaren föra talan. Jämlikt lagförslaget åter ligger patentintrång under allmänt åtal. Vidare finns den skillnaden att talerätt enligt förslaget tillkommer jämväl annan målsägande än patenthavaren. Sålunda äger t. ex. licenshavare föra ansvars- och skadeståndstalan. Beträffande patentintrång som ägt rum före nya lagens ikraftträdande bör enligt lagrådets mening äldre lags bestämmelser om talerätt vara tillämpliga. Jämlikt allmänna straffrättsliga grundsatser, sådana dessa kommit till uttryck i 7 § lagen om införande av brottsbalken, lär gälla att nya regler om åtal inte medför ökade möjligheter att åtala äldre brott. Då dessa grundsatser torde äga tillämpning jämväl vad avser den vidgade åtalsrätten i nu förevarande hänseende synes något särskilt övergångsstadgande icke erfordras i vad avser åtalsrätten. Däremot bör för att undvika varje tvekan om vad som skall gälla i fråga om enskild talan angående patentintrång som skett före lagens ikraftträdande, uttryckligen anges att de ökade möjligheter att föra sådan talan som lagförslaget innebär inte skall äga tillämpning i sådana fall.

Vad lagrådet sålunda anfört torde föranleda att en särskild övergångsbestämmelse upptas under punkt 3. Förslagsvis kan bestämmelsen erhålla det innehållet att i fråga om ersättning för patentintrång, som ägt rum före den nya lagens ikraftträdande, och om rätt att väcka talan härom skall förordningen angående patent alltjämt äga tillämpning.

Lagrådet vill härutöver anmärka följande. När i förevarande punkt stadgas att i visst fall frågor om ogiltigförklaring av patent och om rätt att väcka talan härom skall bedömas enligt patentförordningen åsyftas icke att — i fall då punkt 10 ej är tillämplig — utesluta att de processuella bestämmelserna i 61 § andra stycket, 63 § tredje stycket och 64 § skall tillämpas i mål om intrång i äldre patent. Svaranden i ett sådant mål kan alltså inte få ogiltigheten prövad invändningsvis.

Slutligen må framhållas att såsom framgår av punkt 2 och av kommittéernas betänkande talan om överföring enligt 53 § i lagen kan föras också beträffande patent som meddelats enligt äldre lag. Däremot medför punkt 6 viss inskränkning i möjligheten att jämlikt 18 § i lagen erhålla överföring av patentansökan som var anhängig vid ikraftträdandet.

Punkt 6

Lagrådet:

I anledning av vad Svenska patentombudsforeningen framhållit vill lagrådet, utöver vad departementschefen anfört, anmärka följande. Har en och samme sökande ingivit flera ansökningar före lagens ikraftträdande och har samtliga godkänts för utläggning enligt patentförordningen skall alla

också i fortsättningen behandlas enligt denna. Om endast någon eller några av ansökningarna hunnit godkännas kommer äldre lag att gälla för dessa, medan de nya reglerna i lagförslaget om kollision blir att tillämpa på de övriga. Såvitt lagrådet kan finna kan några vägande erinringar icke resas mot en sådan ordning och någon särskild undantagsregel för nu angivna fall kan därför ej anses påkallad.

Punkt 9

Lagrådet:

Godtas vad lagrådet i första hand föreslagit om ändring av 41 § skall i uttrycket »41 § andra stycket» de båda sista orden utgå.

Punkt 10

Lagrådet:

Bestämmelserna i 61 § andra stycket och 63 § tredje stycket i den nya lagen anger huru domstolen skall förfara, när i mål om patentinfrång eller mål enligt 63 § görs invändning om att patentet är ogiltigt. Enligt nu förevarande punkt skall dessa bestämmelser icke äga tillämpning i fråga om patentmål som anhängiggjorts före lagens ikraftträdande. Huru domstolen här skall förfara framgår icke fullt klart av övergångsbestämmelserna. Meningen är tydligen att i dessa fall skall tillämpas vad som nu gäller. Detta torde böra komma till uttryck i lagtexten, förslagsvis genom att efter första meningen av punkt 10 tilläggs att för sådana mål skall tillämpas äldre lag.

F. d. justitierådet Lind:

Hänvisningen till 61 § andra stycket bör om mitt förslag till ändring av denna paragraf godtas avse 61 § andra och tredje styckena.

Förslaget till lag om ändring i lagen den 29 november 1946 (nr 722) med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret

Lagrådet:

Lagrådet hemställer, att till bestämmelsen om att lagen skall träda i kraft den 1 oktober 1966 fogas föreskrift att vad i 10 § sägs om hovrättens sammansättning icke skall äga tillämpning i mål, som avgjorts av rådhusrätten före nämnda dag.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Ur protokollet:

Stig Granqvist

Utdrag av protokollet över justitieärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 11 februari 1966.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, KLING, EDENMAN, JOHANSSON HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST GUSTAFSSON.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Kling, lagrådets den 17 januari 1966 avgivna utlåtande över de till lagrådet den 15 september 1965 remitterade förslagen till

- 1) patentlag,
 - 2) lag om ändring i lagen den 29 november 1946 (nr 722) med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret,
 - 3) lag om patent- och registreringsverkets besvärsavdelning,
 - 4) lag om ändring i varumärkeslagen den 2 december 1960 (nr 644),
 - 5) lag om ändrad lydelse av 35 § namnlagen den 11 oktober 1963 (nr 521).
- Föredraganden anför.

Sedan lagrådet avgivit sitt utlåtande över ifrågavarande lagförslag har fortsatta överläggningar hållits mellan representanter för berörda departement och ministerier i Danmark, Finland, Norge och Sverige. Härvid har lagförslagen överarbetats på grundval av dels lagrådets yttrande dels yttranden som har avgivits av de danska och norska justitiedepartementen. De förslag som jag lägger fram i det följande stämmer överens med resultatet av överläggningarna. Vid dessa enades man också om att lagarnas ikraftträdande borde uppskjutas till den 1 januari 1967.

Den nya lagstiftningen bör enligt min mening träda i kraft den 1 januari 1967. Med anledning av vad lagrådet har anfört och vad som har framkommit vid departementsöverläggningarna får jag anföra följande.

Förslaget till patentlag

Lagrådet har föreslagit att den allmänna regeln om giltighetstiden för patent, som i det remitterade förslaget har upptagits i 40 §, infogas i 1 §, alternativt att reglerna i 7 § om giltighetstiden för tilläggspatent överflyttas till 40 §. Vid de nordiska överläggningarna har man emellertid avstyrkt att

regeln om giltighetstiden tas in i 1 § och vidare ansett att reglerna om tilläggspatents giltighetstid är så konstitutiva för institutet att de bör stå kvar i 7 §. I anledning av lagrådets anmärkning förordar jag emellertid att till 40 § fogas ett andra stycke av följande lydelse: »Om upprätthållande av tilläggspatent stadgas i 7 §.» Motsvarande ändring torde komma att vidtas i de övriga nordiska lagförslagen.

För att uppnå överensstämmelse med Europarådets lagkonvention torde lagrådets förslag till omredigering av 2 § tredje stycket böra godtas.

Enligt 4 § andra stycket i förslaget får för användarrätt övergå till annan endast tillsammans med rörelse, vari den uppkommit eller utnyttjandet avsetts skola ske. I anledning av kommittéernas i remissprotokollet återgivna uttalande att begränsningen inte innebär att hela den rörelse som verksamheten knyter sig till måste överlätas har lagrådet föreslagit, att detta uttryckligen anges i lagtexten genom tillägg av orden »eller del därav». Den av lagrådet föreslagna formuleringen är emellertid enligt min mening svår att tolka och kan leda till en ej önskad inskränkning i patenthavarens ensamrätt. Jag anser mig därför böra vidhålla det remitterade förslaget på denna punkt. Jag vill framhålla att innebörden av begränsningen i för användarrätten inte är att hela det företag, vari för användarrätten har uppkommit, behöver överlätas. Det räcker att den del av verksamheten överläts i vilken för användarrätten är aktuell.

Lagrådet har föreslagit en sådan utformning av 8 § att det anges att patentmyndighet för riket är »patent- och registreringsverket å patentavdelningen». Jag anser emellertid att uttrycket patentmyndigheten även framgent bör omfatta besvärsavdelningen. Den remitterade texten bör följaktligen vidhållas på denna punkt. Däremot bör i 24 § första stycket ordet »patentmyndigheten» utbytas mot »patentmyndigheten på patentavdelningen».

Enligt 9 § första stycket skall ansökan om patent göras skriftligen hos patentmyndigheten. Lagrådet har föreslagit att härtill fogas ett stadgande att ansökans innehåll även må meddelas genom telegraf eller annan fjärrskrift, i vilket fall skriftlig ansökan dock ofördröjligen skall tillställas myndigheten. För närvarande godtas telegrafiskt översänd patentansökan. Kommittéerna har förutsatt att denna praxis bibehålls och jag har utgått från samma förutsättning. Vid sådant förhållande torde nu gällande praxis även i fortsättningen komma att bibehållas utan att särskild bestämmelse i ämnet meddelas. Att införa en uttrycklig bestämmelse skulle vidare innebära, att man föregriper pågående överväganden rörande reglerna för förvaltningsprocessen. Jag anser därför att lagrådets anmärkning inte bör föranleda ändring i förslaget. Däremot bör lagrådets önskemål om en redaktionell jämkning av 9 § andra stycket tillgodoses.

I 10 § stadgas förbud mot att i samma ansökan söka patent på två eller flera uppfinningar som är oberoende av varandra. Lagrådet har jämfört lydelsen av detta lagrum med vad som stadgas i 46 § om tvångslicens, när

utnyttjandet av en patenterad uppfinning är beroende av annan tillhörigt patent, och har framhållit att det innebär olägenhet att termen »oberoende» i 10 § utgår från ett delvis annat slag av beroende än det som åsyftas i 46 §. För att undvika att likartat uttryck används på olika ställen i lagen i skiftande betydelse bör enligt lagrådet 10 § kunna avslutas med orden »själständiga i förhållande till varandra» i stället för vad som har upptagits i det remitterade förslaget.

Det i 10 § stadgade enhetskravet syftar på förekomsten av ett tekniskt samband mellan uppfinningarna. Ordet »själständig» kan lätt leda tanken till ett rättsligt samband. Uttryckssätten i 10 § — att uppfinningarna är oberoende av varandra — och i 46 § — att en uppfinnings utnyttjande är beroende av ett patent — synes så olika att risk för missförstånd inte föreligger. Jag förordar därför att det remitterade förslaget vidhålls på denna punkt.

Lagrådet har framhållit att åtskilliga rättsverkningar är knutna till själva ansökningen. Det är med hänsyn härtill enligt lagrådets mening av vikt att i lagen anges de fall då i stället för den verkliga ansökningstidpunkten en annan tidpunkt skall anses som ansökningsdag. Lagrådet har därför förordat att två nya paragrafer, en om delning av och en om utbrytning ur patentansökan, införs i 2 kap. Jag anser emellertid de av lagrådet föreslagna texterna mindre lämpligt utformade. I stället föreslår jag följande bestämmelse, som omfattar både delning och utbrytning: »Sökes patent på uppfinning som framgår av tidigare av sökanden ingiven patentansökan, vilken icke slutligt avgjorts, skall den senare ansökningen på yrkande härom och på de villkor Konungen bestämmer anses gjord vid den tidpunkt då de handlingar av vilka uppfinningen framgår inkommo till patentmyndigheten.» Plats för den nya bestämmelsen kan beredas genom att innehållet i 11 § överförs till 9 § tredje stycket. Det nya lagrummet kan då betecknas som 11 §.

Beträffande 13 § biträder jag vad lagrådet har anfört om att även en utvidgning av patentkraven är tillåten enligt paragrafen, förutsatt att den uppfinning som söks skyddad framgår av de ursprungliga ansökningshandlingarna. Lagrådets förslag till omredigering av bestämmelsen anser jag mig däremot inte kunna tillstyrka.

Jag instämmer i lagrådets uttalande att 14 § omfattar både sådana ändringar som åsyftas i 13 § och sådana mindre ändringar, som ej drabbas av förbudet där, samt att bestämmelsen innebär att ändring av ansökningen visserligen måste ha skett inom sex månader från ansökningsdagen men att däremot yrkande om löpdagsförskjutning inte är bundet till denna tid utan enligt 19 § andra stycket kan framställas till dess ansökningen har godkänts för utläggning.

Enligt lagrådets mening äger 17 §, som behandlar förfarandet när någon påstår bättre rätt till patentsökt uppfinning, avseende endast på rättigheter

som kan anses ha uppkommit innan ansökningen gjordes. Lagrådet föreslår därför att lagtexten förtydligas genom att uttrycket »bättre rätt» ersätts med orden »att han vid tiden för ansökningen ägde bättre rätt». Om lagrådets ändringsförslag genomförs, blir följden att tvist i anledning av partssuccession måste avgöras av patentmyndigheten. Detta skulle emellertid direkt strida mot stadgandets syfte att befria patentmyndigheten från skyldighet att avgöra civilrättsliga frågor. Avsikten har sålunda varit att bestämmelsen skall omfatta både rättigheter som har uppkommit innan ansökningen gjordes och sådana som har uppkommit därefter. Jag anser mig därför böra vidhålla det remitterade förslaget på denna punkt.

Beträffande 18 § har lagrådet förordat att uttrycket »bättre rätt» ändras på sätt som har föreslagits under 17 §. Enligt min mening kan emellertid lagrådets förslag i vissa fall leda till stötande resultat. Om den föreslagna ändringen vidtas kommer t. ex. den som efter patentansökningens ingivande förvärvat rätt till uppfinningen från annan än sökanden att alltid vara utesluten från rätt att yrka överföring. Stadgandet synes därför i denna del böra bibehållas i den lydelse som har upptagits i det remitterade förslaget.

Jag kan inte instämma i lagrådets uttalande att yrkande om överföring skall kunna framställas endast i första instans. I överensstämmelse med de allmänna principerna för patentprocessen bör sådant yrkande kunna framställas även i överinstans.

Lagrrådet har — under hänvisning till ett uttalande av kommittéerna att även den som framställer yrkande om överföring måste företrädas av här i riket bosatt ombud om han är bosatt utomlands — uttalat att detta bör utsägas i lagtexten om det skall gälla. Ombudsplikt synes emellertid inte nödvändig i detta fall. Lagtexten bör därför inte ändras. En annan sak är att 12 § blir tillämplig på den nye sökanden om överföring sker.

Lagrådets förslag att 18 § andra stycket kompletteras med stadgande att patentansökan inte må bifallas innan överföringsfrågan har blivit slutligen avgjord bör godtas.

Lagrrådet har föreslagit att den i 22 § femte stycket använda termen företagshemlighet ersätts med en från 20 och 21 §§ sekretesslagen hämtad formulering. Sistnämnda båda lagrum avser emellertid att tillgodose ett sekretessbehov som skiljer sig rätt väsentligt från det som skall tillgodoses med patentlagens bestämmelse. Den praxis som utbildat sig på grundval av sekretesslagens regler kan därför knappast ge ledning vid tillämpningen av patentlagens sekretessbestämmelse. Med hänsyn härtill bör det föreslagna stadgandet bibehållas oförändrat.

Lagrådets förslag till omformulering av 22 § femte stycket andra punkten bör godtas.

Med anledning av mitt uttalande i remissprotokollet, att bestämmelserna i 22 § femte stycket om möjlighet att undanta handlingar från offentlighet

skall vara tillämpliga även i överinstanserna, har lagrådet framhållit att handlingar av detta slag, vilka inte tidigare har företetts, kan komma att inges hos överinstanserna och att hemlighållande av sådana handlingar kan framstå som påkallat. Lagrådet har föreslagit att 25 § kompletteras med en bestämmelse om att vad som stadgas i 22 § femte stycket skall äga motsvarande tillämpning beträffande handlingar som inkommer till besvärsvardelningen eller till Kungl. Maj:t. Detta förslag bör i princip godtas. Eftersom besvärsvardelningen utgör en del av patentmyndigheten och bestämmelserna i 22 § följaktligen är direkt tillämpliga på denna instans, synes emellertid det nya stadgandet i likhet med 8 § femte stycket patentförordningen böra avse endast handlingar som inkommer till regeringsrätten.

Med anledning av vad lagrådet har anfört angående rubriken till 6 kap. föreslår jag att ordföljden i rubriken kastas om. Härigenom vinnns överensstämmelse med de övriga nordiska lagförslagen.

Beträffande 44 § första stycket har lagrådet föreslagit en komplettering av innehåll att på begäran skall ske anteckning i patentregistret om att licens, vars upplåtelse har anmärkts i registret, har övergått till annan. Emellertid bör erinras om att 43 § uppftar stadgande att licensöverlåtelse får ske endast om avtal härom föreligger med patenthavaren. En licensöverlåtelse kommer därmed att i praktiken framstå som en ny upplåtelse av licens. Det torde därför inte behöva råda någon tvekan om att licensöverlåtelser omfattas av bestämmelsen i 44 § första stycket. På grund härav och då frågan om övergång av licens i övrigt inte har behandlats närmare i lagförslaget bör den remitterade lagtexten bibehållas på denna punkt.

Lagrrådet har vidare föreslagit att 44 § kompletteras med ett nytt tredje stycke av innehåll att vad som stadgas i första och andra styckena om övergång och upphörande av licens även skall gälla tvångslicens och rätt som avses i 53 § andra stycket. Lagrådets förslag bör godtas med vissa redaktionella jämkningar.

Vid remissen till lagrådet anförde jag att talan om tvångslicens enligt 48 §, dvs. på grund av tidigare utnyttjande av den patenterade uppfinningen, bör kunna anhängiggöras redan innan patent har meddelats, ehuru saken inte kan avgöras förrän så har skett, samt att licens som meddelas torde kunna avse även utnyttjande som redan har ägt rum. Lagrådet har ansett att möjligheten att genom domen meddela licens även för gången tid bör direkt framgå av lagtexten samt har i anledning härav föreslagit ändrad lydelse av paragrafen. Lagrådets förslag torde med viss redaktionell jämkning böra godtas.

Enligt den vid lagrådsremissen föreslagna lydelsen av 48 § skall tvångslicens kunna meddelas »till utnyttjandet». Lagrådet har föreslagit att på samma sätt som i 4 § i lagtexten anges att tvångslicensen får avse utnyttjandet »med bibehållande av dess allmänna art». Enligt min mening bör

emellertid bestämmelsen få en avfattning som uttrycker kravet på restriktivitet vid tillämpningen. Syftet med bestämmelsen — att i de avsedda fallen undvika egendomsförstörelse — torde i regel uppnås, om man medger ett utnyttjande inom en snävare ram än för användarrätten ger. Dessa synpunkter tillgodoses lämpligen genom att stadgandet i denna del bibehålls i den lydelse som har upptagits i det remitterade förslaget.

I anslutning till bestämmelsen i 49 § andra stycket att tvångslicens får övergå till annan endast tillsammans med rörelse vari den utnyttjas har lagrådet framhållit att tvångslicens enligt 48 § kan tillkomma även den som har vidtagit väsentliga åtgärder för yrkesmässigt utnyttjande av uppfinningen här i riket och att sålunda rätt till tvångslicens i vissa fall kan — på samma sätt som för användarrätt — föreligga redan innan ett utnyttjande har kommit till stånd. Lagrådet har under hänvisning härtill förordat att orden »eller utnyttjandet avsetts skola ske» tilläggs. Lagrådets förslag torde böra godtas.

Samtidigt har lagrådet föreslagit att i lagtexten direkt anges att begränsningen inte innebär att hela den rörelse som verksamheten knyter sig till måste överlåtas. Av skäl som jag har anfört vid 4 § anser jag mig emellertid böra vidhålla vad det remitterade förslaget innehåller på denna punkt.

Lagrådet har angivit som sin uppfattning av den föreslagna lagstiftningen, att en från patentsökanden härledd rättighet som har uppkommit efter ansökningstillfället inte grundar ogiltighet utan att allmänna rättsregler här skall äga tillämpning. Enligt lagrådets mening är vidare innebörden av 53 § att rättigheter som har uppkommit efter ansökningdagen inte kan föranleda överföring av patent men väl en talan om bättre rätt till patentet. Lagrådet har därför förordat att i 52 § tredje stycket första punkten och 53 § första stycket orden »den som är berättigad till patentet» ersätts med »den som vid tiden för patentansökningen ägde rätt till uppfinningen».

Förslagets innebörd är, att om patent har meddelats annan än den som enligt 1 § var berättigad att erhålla patentet den berättigade har möjlighet att — oavsett om rättigheten har övergått på honom före eller efter patentansökningens ingivande — inom föreskrivna tidsfrister antingen föra talan om ogiltigförklaring eller föra talan om överföring av patentet. Möjligheten att föra talan om bättre rätt till patentet står endast den till buds som har förvärvat rätt till uppfinningen sedan patentet har meddelats. På grund härav kan jag inte biträda lagrådets hemställan om ändring i 52 § tredje stycket och 53 § första stycket i förslaget.

Beträffande 52 § har lagrådet tagit upp även det vid remissen till lagrådet berörda fallet att patent har beviljats, ehuru patentkravet efter ändring har kommit att sakna motsvarighet i ansökningshandlingarna och löpdagsförskjutning ej heller har skett. Jag anförde härom att stadgandet skall tolkas så, att om nyhetshinder har uppkommit mellan ansökningdagen och dagen

för ändringen detta kan föranleda ogiltigförklaring. Lagrådet har emellertid pekat på att en motsvarande situation kan tänkas uppkomma även vid delning av eller utbrytning ur patentansökan. För att av lagtexten skall klart framgå att i samtliga de angivna fallen ogiltigförklaring kan ske, har lagrådet hemställt att i första stycket av förevarande paragraf såsom en tredje punkt intas bestämmelse, att vid bedömning av, huruvida hinder mot patentets meddelande har förelegat enligt vad nyss har sagts rätten äger pröva om stadgandena i 12—14 §§ (enligt lagrådets förslag) har iakttagits.

Vad lagrådet sålunda har föreslagit skulle enligt min mening leda för långt. Den föreslagna bestämmelsen skulle kunna medföra att om t. ex. vid delning eller utbrytning vissa formella föreskrifter inte iakttagits, domstol kunde finna att giltighetsdatum för den nya ansökningen sammanföll med tiden för dess ingivande. Ett nyhetshinder som uppkommit mellan den ursprungliga ansökningens ingivningsdag och den nya ansökningens ingivande skulle då kunna leda till ogiltigförklaring av patentet även i fall då materialet faktiskt inkommit till patentmyndigheten innan nyhetshindret uppkom. Eftersom ett sådant resultat skulle stå i strid mot syftet med bestämmelsen i 52 §, anser jag mig böra vidhålla det remitterade förslaget på denna punkt. Som jag anförde vid remissen till lagrådet torde det knappast kunna uppkomma någon tvekan om att stadgandet skall tolkas på sätt som jag har angivit här.

Vad lagrådet i övrigt har föreslagit beträffande 52 § torde böra godtas.

Lagrådets förslag att till 53 § foga ytterligare ett stycke om övergång av rätt enligt 53 § andra stycket till annan torde böra godtas. Bestämmelsen bör utformas i enlighet med vad jag har anförut vid 4 §.

Lagrådets förslag till omredigering av 56 § första stycket torde böra godtas. Jag vill påpeka att bestämmelsen i 22 § femte stycket om hemlighållande av företagshemlighet är tillämplig även i nu förevarande sammanhang.

Beträffande 58 § första och andra styckena har lagrådet förorddat att ordet »ersättning» (för utnyttjandet av uppfinningen) utbyts mot »vederlag». För egen del finner jag emellertid att lydelsen i det remitterade förslaget bättre uttrycker att det här är fråga om skadestånd och inte om vanligt vederlag för licens. Med den föreslagna formuleringen framgår också klarare att jämningsregeln i första stycket andra punkten avser såväl ersättning för utnyttjandet som ersättning för den ytterligare skada intrånget medfört. Lagrådets anmärkning synes därför inte böra föranleda ändring i förslaget.

Lagrrådet har föreslagit en omredigering av 60 § första stycket under åberopande bl. a. av att det i lagtexten inte har kommit till tydligt uttryck att i stadgandet avsett utnyttjande inte utgör brott. Eftersom i det remitterade förslaget uttryckligen har utsagts, att straff ej får ådömas för utnyttjandet, finner jag det emellertid klart framgå att gärningen inte utgör brott. På

grund härav anser jag, att det remitterade förslaget bör vidhållas på denna punkt.

Lagrådets förslag till ändring i 60 § andra stycket torde böra godtas.

I anslutning till 61 § första stycket har lagrådets ledamöter uttalat olika uppfattningar beträffande möjligheten att i mål, vari har dömts för patentintrång, bevilja resning på den grund att patentet sedermera förklaras ogiltigt. Det torde emellertid få överlämnas åt rättstillämpningen att besvara frågan vilket utrymme som — med beaktande av de principer som ligger till grund för patenträtten — kan medges för talan om resning i sådana mål.

Vad lagrådet i övrigt har anfört beträffande formuleringen av 61 § första stycket torde böra godtas.

Lagrådets förslag att begränsa 65 § första punkten till att endast avse mål som gäller bättre rätt till patentsökt uppfinning vid tiden för ansökningen torde med hänsyn till vad jag har anfört vid 17 § inte böra medföra ändring i det remitterade förslaget.

De ändringar som lagrådet föreslagit i övriga, här inte behandlade paragrafer, torde böra godtas.

Härutöver bör vissa redaktionella jämkningar vidtas.

Jag biträder även lagrådets förslag att i 85 § utsökningslagen tas upp stadgande om skyldighet för utmättningsman att vid utmätning av patent göra anmälan till patentmyndigheten.

Övriga lagförslag

Vad lagrådet har föreslagit beträffande förslaget till lag om ändring i försvarsuppfinningslagen kan jag biträda. I detta och övriga lagförslag torde vidare vissa redaktionella jämkningar böra göras.

Föredraganden hemställer, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att

dels anta förslag till

- 1) *patentlag,*
- 2) *lag om ändring i lagen den 29 november 1946 (nr 722) med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret,*
- 3) *lag om patent- och registreringsverkets besvärssavdelning,*
- 4) *lag om ändring i varumärkeslagen den 2 december 1960 (nr 644),*
- 5) *lag om ändrad lydelse av 35 § namnlagen den 11 oktober 1963 (nr 521),*
- 6) *lag om ändrad lydelse av 85 § utsökningslagen,*

dels godkänna den i Strasbourg den 27 november 1963 dagtecknade konventionen om förenhetligande av vissa delar av patenträtten.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Hans Rune Persson

Innehållsförteckning

Propositionen	1
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Lagförslag	3
Förslag till patentlag	3
Förslag till lag om ändring i lagen den 29 november 1946 (nr 722) med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret	19
Förslag till lag om patent- och registreringsverkets besvärsavdelning	21
Förslag till lag om ändring i varumärkeslagen den 2 december 1960 (nr 644)	22
Förslag till lag om ändrad lydelse av 35 § namnlagen den 11 oktober 1963 (nr 521)	23
Förslag till lag om ändrad lydelse av 85 § utsökningslagen	24
Utdrag av statsrådsprotokollet den 15 september 1965	25
I. Huvuddragen i lagstiftningen	27
Gällande rätt	27
Internationella överenskommelser	31
Kommittéerna	35
Remissyttrandena	43
Departementschefen	48
II. De särskilda lagförslagen	53
Förslaget till patentlag	53
Allmänna bestämmelser	53
Patentansökan och dess handläggning	105
Nordisk patentansökan	142
Patents omfattning och giltighetstid	149
Arsavgifter	154
Överlåtelse, licens m. m.	158
Patents upphörande m. m.	185
Uppgiftsskyldighet rörande patent	200
Ansvar och ersättningsskyldighet m. m.	201
Särskilda bestämmelser	244
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	256
Förslaget till lag om ändring i lagen den 29 november 1946 (nr 722) med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret	265
Förslaget till lag om patent- och registreringsverkets besvärsavdelning	266
Förslaget till lag om ändring i varumärkeslagen den 2 december 1960 (nr 644)	277
Förslaget till lag om ändrad lydelse av 35 § namnlagen den 11 oktober 1963 (nr 521)	278
Bilaga 1 Konvention om förenhetligande av vissa delar av patenträtten	282
Bilaga 2 Till lagrådet remitterade lagförslag	296
Utdrag av lagrådets protokoll den 17 januari 1966	317
Utdrag av statsrådsprotokollet den 11 februari 1966	359